

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 4. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Vasárnap, 1936. január 5.

HARC A HALOTTAK ELLEN

*

A Kulturpalota egyik emeleti részének két helyiségében nyert elhelyezést egykor az a történelmi relikvia-gyűjtemény, amelynek üvegszekrényeibe Aradváros történelmiszűelő polgárságának kegyelete azoknak a férfiaknak emléktárgyait gyűjtötte össze, akik igaz-katona módjára, életükkel pecsételték meg annak az eszmének igazságát, amelyet ma mi, késői utódok, a népek önrendelkezési jogának nevezünk. Annál érthetlenebb, annál csodálatosabb, hogy az impériumváltozást követő tizenhetedik esztendőben akadhatnak olyan tubuzgó többségi tulzók, akik éppen az aradi Erekllyemuseum gyűjteményét kívánják eszközül használni fel arra, hogy magáncéljaik elérésére szélsőséges politikai mozgalmak köpenyébe burkolják titkos egyéni ambícióikat, amelyeknek könnyedén áldoznák fel Aradváros történelmével annyira összefonódott ereklyegyűjteményét is.

Akik az aradi Kulturpalota körül duló, hangos támadások hátmögötti indítóokait ismerik, szereplőkkel egyetemben, azok jól tudják, hogy a cél nem az Erekllyemuseum kitelepítése, esetleg elszállítása. A Kulturpalota nagykulturájú igazgatójának személyes kérésére meginduló minisztériumi vizsgálat van hivatva rá, hogy lerántsa a leplet a csunya kulisszáról és elégtételt szolgáltatson a város kulturális intézményének élén méltatlanul megvádolt főtisztviselő számára. Aradváros polgársága azonban joggal emelheti fel szavát annak lehetősége ellen, hogy magáncélok érdekében alkalmazott politikai jelszavaknak áldozzák fel a város egyetlen, csaknem teljes történelmi gyűjteményét és ilymódon sértsék indokolatlanul a város magyar lakosságának történelmi kegyeletét. Miért kell megsemmisíteni azt ma, amit tizenhét esztendőn keresztül nyugodtan mutathattunk meg a Kulturpalota francia, angol, amerikai látogatóinak? Kit, vagy mit féltenek az álszenteskedő aggodalmaskodók az aradi Erekllyemuseum régi hadizászlóitól, üvegszekrények alatt foszladozó, porladozó kéziratától, nyomtatványaitól, ruhadarabjaitól? Kiket bánt ma a rég-elköltözött, hős-katonák emlékezete, akiknek az egykori osztrák ellenség megadta már régen az emberi nagyságnak, a katonai áldozatkészségnek és a becsületes ellenfélnek kijáró becsületes tiszteletet? Ki akar abból kovácsolni érdemeket magának, hogy rég-halott hősökkel hadakozik? S kulturmuzeumok ellen szervez hadat.

Azoknak a lengyel, magyar és német származású férfiaknak emléke, kik az örök emberi szabadságéseméért életükkel fizettek egy elmúlt évszázad szabadságmozgalmának során, nem függhet politikai divatok jelszavaitól, hiszen az egyetemes történelem mérte fel s őrzi értékét. Aradváros polgárságára hárul azonban az a feladat, hogy megőrizze és megvédje mindazt, amit ennek az aradi pol-

gárságnak előző nemzedékei hoztak létre. Évszázadokon át három nép kulturája élhetett és fejlődhetett háborítatlanul, a kölcsönös türelmesség jegyében ezen a földön és szegyenkeznünk kellene miatta a történelem előtt, ha a huszadik század közepén kanna lábra kötöttünk a hirhedt „képrombolók” szelleme. Az aradi Kulturpalotában lévő 1848—49-es Erekllyemuseum e város történelmének egyik fejezetére vonatkozó kegyeletes ereklyéit őrzi

s ha külön törvény nem is védené a muzeumok ereklyéit a napipolitika szerencsevadászai elől, még akkor is át kell hogy érezzék e város felelős vezetői ennek az izgatásnak mélységesen bántó és méltatlan jellegét, amelynek harci-lármájára már mindenféle felfigyel a közvélemény. Ne féltse senki a halottaktól az élöket, ők már rég megbékéltek, közömbös számukra minden mai harci-jelszó, mely földi maradványaikat pusztulással fenyegeti. Nekünk, élöeknek kell megvédenünk az élök ellen ereklyéinket, melyeknek eltüntetése, felpredálása soha jóvá nem tehető árnyfoltja lenne Aradváros mai kulturhistoriájának későbbi nemzedékek számára. (J.)

ROOSEVELT:

Az igazi világbékének az emberiség 10-15 százaléka áll utjában

Az Egyesült-Államok elnökének világpolitikai jelentőségű beszéde — Az olaszok ezerszeresen bosszúlják meg a két ropülőliszt lefejezését — Eden új békeútervevel megy a Népszövetséghez — A svéd kormány terjeszti elő az olajtilalomra vonatkozó indítványt

Az egész világ feszült figyelmébe kísérte Amerika tagadhatatlanul nagykonceptiójú és széles látókörű elnökének, Roosevelt-nek tegnap este elmondott rádióbeszédét. A beszéd tulajdonképpen merész újítás az amerikai közéletben, minthogy ez alkalommal először történt az amerikai törvényhozás rádióbeszéd kérésében való megnyitása. A beszéd leplezetlen őszinteségével kétségtelenül erős figyelmeztetés a magáról megfélemedezett európai diplomácia számára, egyben pedig keserű csalódást jelent azok számára, akik abban reménykedtek, hogy Amerikát ismét belesodorhatják a bizánci módszerekkel dolgozó európai politika örvényeibe.

Európa eltávolodott a béke irányától

Roosevelt azzal kezdte beszédét, hogy 1933. márciusában még indokolt volt az a remény, hogy fokozatosan lebonthatók azok az akadályok, amelyek a kölcsönös bizalomnak, a kereskedelem élénkülésének és a viták békés uton való elintézésének útjában állnak. Az Egyesült Államok azóta is a jószomszéd politikáját folytatta, a baj azonban a többi világ-részekben rejlik. Európa számos népének vezetői eltávolodtak a béke és a kölcsönös jóindulat irányától. Vannak államok, amelyek vakon vezetetik magukat diktátoraik által, akik azt hiszik, hogy ők hivatottak a civilizációt megmenteni. Szerencse, hogy csak kevés ilyen diktátor van és

az igazi világbékének az emberiség 10—15 százaléka áll mindössze az útjában.

Ezért hiúsultak meg a leszerelési tárgyalások és ezért növekedtek meg óriási módon a haderők. Amerikának kötelessége semlegességét megőrizni és egyetlen olyan lépést nem tehet, amely a háborus uszítók hátországát növelné.

A demokratikus népeknek az a kötelességük, hogy megakadályozzák újabb diktatorikus államformák létesülését, amely rabszolgaságot jelentene részükre.

— Mi a dollárdiplomácia korszakát befejeztük és kétszeresen semleges politikát követünk — mondta Roosevelt. — Két irányvetet állítottunk magunk elé. Szigorú fegyverkielveti tilalmat mondtunk ki a háborút viselő államok ellen. Megakadályozzuk, hogy a háborút viselő államok országainkból olyan termény-többletet kapjanak, melyek mekkönnvítik a háború folytatását. A hadat viselő országok ezért csak annyi árucikket kapnak tőlünk, mint a béke éveiben.

— Nem tudom, nem állunk-e új világháború előtt — mondta drámai hangon Roosevelt elnök. — De kijelenthetem, hogy akár kitör a világháború, akár nem: az Egyesült-Államok semlegesen viselkedik minden ilyen eseménnyel szemben. Aggódo lelkiismeretességgel vigvázunk majd arra, hogy ne keveredjünk bele háborus konfliktusba.

Roosevelt beszédjének hatása

Az angol sajtó behatóan foglalkozik Roosevelt elnök nyilatkozatával. A Daily Telegraph szerint az új amerikai semlegességi törvény rendelkezései az eddiginél nagyobb biztosítékot nyújtanak az ellen, hogy Amerika háboruba keveredhessék. A lapok hangsúlyozzák, hogy a törvény nemcsak a támadó félnek, de minden háborút viselő államnak való hadianyagszállítást tilt.

Bár hivatalos olasz körök szigoruan tartózkodó álláspontot foglalnak el magánértesülések szerint Roosevelt amerikai elnök beszédét Rómában inkább kedvező elbirálásban részesítették. Ugy vélik, hogy az Unió kormánya azzal az elhatározásával, hogy a békebeli keretek között továbbra is engedélyezi az olajnak Olaszországba való szállítását, meglehetősen

valószínűtlenné tette azt, hogy a Népszövetség egyhangulag állást foglaljon a retorziók megszigorítása mellett.

Az olasz reményeket megerősítik azok a Londonból érkező hírek is, amelyek szerint Anglia Genfben nem tesz kezdeményező lépést a megtorlások kibővítésére.

Washingtoni jelentés szerint a semleges-

Az olasz hadsereg Addis-Abeba ellen vonul

Az olasz közvélemény felháborodása nem csökkent a lefejezett olasz pilóták miatt. Az olasz lapok egybehangzóan megállapítják, hogy Olaszországnak most már a végső eszközökhöz kell nyulnia. Ezekkel a sajtónyilatkozatokkal kapcsolatban a francia diplomáciai körök aggodalmukat fejezik ki és attól tartanak, hogy amennyiben Olaszország tényleg beváltaná fenyegetéseit — ami a valóságban gázháborút jelent — Genfben olyan légkör keletkezne, amely a legkevésbé sem volna alkalmas a béke közvetítésére. Az olasz repülők egyébként Daggabur fölött röpcédulákat dobtak le, amelyeken jelzik, hogy

szerszeresen meg fogják bosszulni az olasz repülőtszerek lefejezését.

A Tribuna tegnapi számának első oldalán hatalmas betűkkel a következő cikk jelent meg: „Egy svéd vagy angol különítmény, vagy pedig a Vörös Kereszt különítménye összesen sem érnek annyit, mint amennyit a levágott-fejű olasz katonatiszt egy hajszála ér. A mi repülőink tudják ezt és tudomására fogják hozni az egész világnak”.

Addis-Abebai jelentés szerint az olasz repülők több bombát dobtak le az abesszin hadvezetőség déli frontszakaszának főhadiszállására, amely Harrarban van. Magánjelentés szerint az olasz hadvezetőség megváltoztatta haditervét.

lemondott Harrar elfoglalásáról és a rendelkezésre álló erővel közvetlenül a főváros irányába akar előnyomulni.

A hadijelentések szerint Ogaden-tartományban és az északi harctéren egyaránt rossz idő uralkodik. Az északi olasz hadsereg véde-

ségi törvény betervezése a mai napon megtörtént. Hull külügyi államtitkár a képviselőház és a szenátus külügyi bizottságainak elnökeivel megegyezett a törvény szövegében, azután a javaslatot betervezte a törvényhozásnak. A javaslat tárgyalása során még több nagyfotosszerű javaslatok egészítik majd ki a semlegeségi célt, amelyek főleg a Monroe-elvet fogják védelmezni.

kezésre kényszerül, mert Badoglio tábornagy a beköszöntött rossz időjárás miatt célszerűbbnek tartja a már elfoglalt területek biztosítását. Az olasz katonai hatóságok kivégeztek több bennszülöttet, közöttük néhány behódolt törzsfőnököt, mert kémkedtek és katonai titkokat árultak el az abesszineknek. A leghatározottabban cáfolják azt a hírt, mintha a kivégzettek között lenne az átpártolt Guksa herceg is. Ezzel szemben az abesszin fővárosban azt a hírt terjesztik, hogy

Guksa herceget letartóztatták és bebörtönözték, mert összeesküvést szított az olasz hadvezetőség ellen.

(Rador.) Addis-abebai jelentés arról számol be, hogy Hylander dr. svéd vöröskeresztes főorvos, aki sebesült katonáival együtt repülőgépen az etiop fővárosba érkezett, ismertette a Reuter-ügynökség munkatársa előtt a kórház bombázásának részleteit.

— Szándékolt eljárásról lehet csupán szó — mondotta a főorvos. Néhány nappal a bombázás előtt olasz repülőgépek jelentek meg a vidék felett és gépfegyvertűzet zúdítottak a kórház környékére. A bombázás reggelén a

Anglia újabb taktikája

A legtöbb párisi lap reggeli száma londoni tudósítás alapján közli, hogy Anglia ugyan az olajtilalom bevezetése mellett foglal állást, de kezdeményező lépést nem tesz ebben a tekintetben, ellenben a lefolytatott tárgyalások során az angol kormány arra az elhatározásra jutott, hogy

a svéd kormányt kéri majd fel a kőolajtilalomra vonatkozó indítvány megtételére.

Lakjon Budapest szívében!

Merano szálloda

IV. Bécsi-ucca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.

Kitűnően felszerelt olcsó szobák, elsőrendű konyha.

Uj társas helyiségek!

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz

Liftszállítás le és fel. Panziórendszer

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetői a kiadóhivatal utalványa ellenében 15-20% engedményt élveznek.

műtőteremben tartózkodtam, amikor az olasz gépek valóságos bombazáport zúdítottak ránk és ugyanakkor gépfegyvertűzet is indítottak. Alig tudtam megfigyelni, hogy mi történik, amikor elvesztettem eszméletemet.

Hivatalosan jelentik, hogy Oafta környékén egyik olasz repülőgép kigyulladt és lezuhant. Két pilóta életét veszítette.

Addis Abebából jelentik: Dr. Lundstrom, a svéd vörös kereszt kórház tagja, aki Dolo bombázásánál megsebesült, ma behalt sérülésébe.

Harrar tegnapi bombázásával kapcsolatban közlik, hogy ez a nagyszabású légi támadás is megtorlása volt annak, hogy az abesszinek lefejeztek két fogságukba esett olasz tisztet. A bombázás híre szerint nagy pusztítást végzett Harrarban.

A Daily Telegraph haditengerészeti szakértője úgy tudja, hogy azokat az angol csatahajókat, amelyeket a Földközi-tengerre küldtek ki, légi támadást elhárító felszereléssel látják el. Londonban egyébként ma nagy szenzációt keltett az a hír, hogy Edeff a Népszövetség január 20-iki ülésére személyesen megy el és azon egyrészt betervezi az olajbojkottra vonatkozó javaslatot, másrészt pedig új olasz-abesszin béketerpvel akar előállni.

A besugó

Irta: CARTER GERARD

John kormányos volt az öreg Boyt kis gőzbarkáján, amely a Tangan, a Congo egyik mellékfolyóján a partmenti telepek és néger falvak közti „áruiorgalmat” bonyolította le. Erre az utra az öreg Boyt ezuttal bájos leánya, az Angliából atyja látogatására jött Lisbeth is elkísérte, de nagyon unatkozott, mert bár John gyönyörű szál atléta volt, az a végzetes hibája volt, hogy nem tudott nőikkel beszélni. Könnyebb feladat volt számára őt ellenfelet egy perc alatt lebokszolni, mint kedves, könnyű beszélgetéssel szórakoztatni egy lányt. Pedig Lisbethbe az első percben beleszeretett.

A késő esti órákban történt, hogy a parton John fénypontot pillantott meg, amely ide-oda szökdecselt, mintha valaki fényjeleket adna le. Lisbeth boldog volt, hogy végre egy kis kaland is kínálkozott és az ő biztatására az atyja Johnnal és vele kiindult a partra, hogy a fényjelek okát kikutassák és az esetleg bajban levő embertársukon segítsenek.

Leégett tábor tűz mellett heverő férfit pillantottak meg. Mozdulatlanul feküdt a fűben és a kezében elszenesedett végű fadarab volt... ezzel adta le a jelzéseket, amíg el nem vesztette az eszméletét. Mind a hárman hozzáálltak és egyesült erővel odacipelték a sebesültet a hajóra. Fiatal, meglepően szép férfi volt. Koromfekete haja apasosan a homlokába lógott. A fejét valami súlyos tárggyal bezúzták és úgy látszik, tovább már nem bírta a vérvesztést és elájult.

A vén folyamhajós, mint afféle a vad világban magára utalt ember, többet értett a sebek kezeléséhez, mint sok orvos. A lány pedig olyan odaadó figyelemmel ápolta a sebesült ifjút, hogy azt már másodnapra fekvőszéken kivitték a fedélzetre. De még képtelen volt talpraállani. Johnt féltékenység gyötörte, amikor a lányt a regényesen szép idegennele együtt látta. Ez bezzeg tudott a lány nyelven beszélni és John megfigyelte, hogy Lisbeth egészen megváltozott, amióta ez az idegen a hajó-

ra került. A sebesüléséről, amikor először megszólalt, azt adta elő, hogy egy partmenti telepről, ahol látogatásban volt, lóháton indult el és bennszülöttek támadták meg. Valószínűleg azt hitték, hogy meghalt, mert amikor megához tért, a bennszülötteknek nyoma se volt, de a pénze, órája és a revolvere eltűnt... Azt is elmondta, hogy Rawlsonnak hívják és gazdag ültetvényes a Congo partján, Henryville közelében és arra kérte a kapitányt, hogy ott tegyék ki a partra.

Amint a hajó a legközelebbi állomáson kikötött, mert az éjszakai ut veszélyes ezen a zátonyos részen, John kiment a partra, mert úgy érezte, hogy ha be nem rug egyszer, nem bírja el a vad féltékenységet, amely fojtogatja. A kikötő kocsmájában környékbeli telepítvényesek társaságába keveredett. Arról folyt a beszélgetés, hogy a környék rendőrsége egy Maclean nevű angol kalandort üldöz, aki a hét elején a folyó felső vidékén... éppen ott, ahol a hajójukra az idegent felszedték... kirabolt és megölt egy gazdag belga telepítvényest. A leírásból John ráismert a hajójuk vendégére, Lisbeth udvarlójára.

A második liter bor után John már nem tudott másra gondolni, mint hogy ezt a gazfickót, aki elbolondítja azt az ártatlan gyermeket, feljeleníti. Nem a fejére kizúzott ezer frank vérdíj izgatta... csak azt a látványt nem bírta már elviselni, hogy Lisbeth egész nap ott ül a Don Juan-képi fickó fekvőszéke mellett és vidáman beszélget, tréfál, nevet... amikor pedig vele összesen tíz szót nem váltott soha... Arra most nem gondolt John, hogy ezt talán saját vbézkessége okozta. Félrehívta a kocsmában borozgató rendőrőrmestert és megsugta neki, hogy a gyilkos Maclean a hajójukon van. Abban állapotok meg a rendőrőrmesterral, hogy tíz perc múlva a hajóra jön és a gyilkost, ak egyébként mozdulni se tud, letartóztatja.

Kábult fejjel tért vissza John a hajóra. Már mindenki a kabinjában aludt. Az idegent John kabinjában, a második fekvőhelyen helyezték el. Amikor John belépett, az idegen ébren volt és gyanakvó pillantást vetett rá. John részegségében nem állhatta meg, hogy ki ne pakkoljon:

— Miért nem alszik, Maclean, bántja a lelkiismerete? — mondta és odalépett a fekvőhelyéhez. A gyilkos nyugodt, inkább csak megvető pillantással nézett vele szembe s így szólt:

— Érttem... Szóval megtudta, hogy ki vagyok! Azért ment ki a kikötőbe, hogy feljelentsen a rendőrségnek! Védekezni ugye tudok. Csak egyet tehetek... megvetem a besugót... mert ez a gyilkolásnál sokkal gyávább mesterség, de úgy látszik, jól fizet...

John hirtelen kijózanodott, mintha hideg zuhany szakadt volna a nyakába. Leült saját, szerbelevő, fekvőhelyére. Pár percig némán bámult az idegent, azután így szólt:

— Igaza van, Maclean...! Besugó nem leszek! Maradjon nyugodtan fekvve, majd rendbe hozok mindent.

Azzal kiment a partra. Már éjfél volt és éppen most érkezett a rendőrőrmester a hajóhoz. John szó nélkül odalépett hozzá és hatalmas boksztűtessel leterítette. Azzal visszatért a hajóra, megindította a gépet, felment a kormánykerékhez és a folyó közepére irányította a hajót. Hajnal felé érkezett a hajó Wahunga néger faluhoz, amelynek lakói békés munkások a környékbeli telepen. Ott John a sebesültet hatalmas karjára véve kivitte a partra és letette a falu első kunyhócsoportja előtt a fűbe. A hajót pedig továbbindította. Mire a kapitány és lánya reggel felébredtek, már újra a folyó közepén járt a hajó. Csodálkozva kérdezte a kapitány, hogy miért indult el John az éj közepén s amikor John azt mondta, hogy himlőjárvány volt a kikötőben, még meg is dicsérte a körültekintésért. Az idegenről pedig azt mesélte, hogy Wahungában saját kérelmére kivitte a partra, mert eszébe jutott, hogy ott egy barátja telepítvénye van, akinél pár hétig pihenni akar.

Az öreg kapitány ezt is elhitte, de Lisbeth, gyanakvóan nézett John szemébe. John elfordult és a vizet vizsgálta, zátonyok után kutatva... Ha újra jó boksztűtéről lett volna szó, minden rendbe jött volna, de John... nem volt a szó mestere és így ez a történet nem végződhetett „happy end”-el.

Közokirathamisításért elítéltek Budapesten egy volt aradi kereskedőt

Budapestről jelentik: Két kalandos fiatalember ügyében ítélkezett ma a budapesti királyi törvényszék büntető tanácsa. Az egyik Mandel Ferenc aradi származású kereskedő, míg a másik Blau Miklós volt budapesti tisztviselő. Mandelt közokirathamisítás büntetével vádolták, mert román utlevelére magyar vizumot hamisított és azzal Brüsszélből Magyarországra utazott. Heteken keresztül tartózkodott Budapesten és ott elhelyezkedést keresett és közben összetalálkozott Blau Miklóssal, akivel állítólag még Amerikában ismerkedett meg. Blau azt ajánlotta Mandelnek, hogy közösen hamisítsanak pénzt. Mandel bele is ment a dologba és 1000 pengőt és 20 dollárt előlegezett erre az üzletre. Blau a pénzt elköltötte és az üzletből nem lett semmi. Mandel ekkor feljelentést tett Blau ellen a rendőrségen és ekkor derült ki Mandel közokirathamisítása is. A bíróság Mandelt 3 hónapi fogházra, míg Blaut 8 hónapi fogházra ítélte csalás címén.

Értesitem

a n. é. vásárló közönséget, hogy **folyó hó 7-iki kezdettel**, a már közismerten olcsó áraim mellett

FEHÉR-HETET

rendezek.

Eladásra kerülnek, a még régi alacsony árak mellett, úgy külföldi, valamint belföldi

Vásznak, Damastok és Fehérnemű cikkek óriási választékban.

Textil
Central

NÉMETH

Textil
Központ

Arad, Bul. Regina Maria 18.

Kérem kirakataim megtekintését és szives érdeklődésüket
vétekötelezettség nélkül!

170

Az Erekyemúzeum ügye Aradváros vezetősége előtt

Dr. Nichi Lazar, a Kulturpalota igazgatója, vizsgálatot kért maga ellen a szélsőséges sajtótámadások miatt — Dr. Cotioiu Romulus nyilatkozata

Mi lesz a további sorsa az Erekyemúzeumnak?

Aradváros vezetősége dr. Cotioiu Romulus elnökle alatt szombaton foglalkozott dr. Nichi Lazar kulturpalotai igazgató beadványa alapján azokkal a

sorozatos sajtótámadásokkal, amelyek az utóbbi hetekben a Kulturpalotában elhelyezett 1848—49-iki Erekyemúzeumot és ezen keresztül a Kulturpalota igazgatóját érték.

Mint ismeretes, az európai híru gyűjtemény, amely az egykori magyar függetlenségi harc hőseinek és az aradi várban az osztrák szoldateszka rabságában szenvedett és kivégzett mártírjainak képeit és részben hamvait, levelezéseit, személyi ereklyéit, ritka értéket jelentő rabmunkáit és az egész akkori függetlenségi mozgalom majdnem tökéletes sajtógyűjteményét foglalja magában, a Kulturpalota egyik külön osztályán nyert elhelyezést és úgy a magyar, mint később a román kultuszminisztérium a gyűjtemény természeténél fogva a gyűjteményt múzeumnak nyilvánította és egyben a múzeumok védelméről szóló törvény vonatkozó szakaszainak védelme alá helyezte ugyancsak az aradi Kulturpalotában elhelyezett nagyértékű képtárral együtt.

Az elmúlt közel két évtized alatt számos idegen tudós és politikus kereste fel és csodálta meg Aradvárosnak ezt a történelmi nevezetességét

és annak ellenére, hogy a gyűjtemény nem áll rendszeresen a közönség rendelkezésére, mert magyarító tábláskáinak háromnyelvű átszövegezésére anyagi okok miatt nem kerülhetett sor, mindazonáltal semmi akadálya sem volt annak soha, hogy komoly érdeklődők ne nyertek volna engedélyt a Kulturpalota igazgatójától a gyűjtemény megtekintésére.

A legutóbbi hetekben azonban koncentrált támadások sorozata indult meg az Erekyemúzeum és ezzel kapcsolatosan a Kulturpalota igazgatója, dr. Nichi Lazar középiskolai tanár ellen. December elején ugyanis Aradra hozták az Antirevizionista Liga ismert kiállítását, melyet a rendezők az Erekyemúzeum he-

lyiségeiben kívántak elhelyezni. A szándék ellen a Kulturpalota igazgatója óvást emelt, hivatalozással a múzeumok védelméről szóló törvényre, amely

minden kétséget kizáró módon megtiltja, hogy külön minisztériumi engedély nélkül valamely múzeum helyiségeit más célra lehessen felhasználni, mint eredeti rendeltetésük.

A liga kiállítása így a Kulturpalota tárlatsarnokában nyert elhelyezést. de egyes szélsőséges elemek abból, hogy a Kulturpalota igazgatója megvédte a törvényt, különböző fegyvereket próbáltak kovácsolni maguknak arra, hogy egyfelől a 48—49-es Erekyemúzeumot megszüntessék, másfelől pedig politikailag kompromittálni próbálják dr. Nichi Lazar kulturpalotai igazgatót. követelve eltávolítását az intézmény éléről. Nichi dr. — ismerve a politikai és nacionalista köpenybe burkolódzó egyéni ambíciók mibenlétét, amelyek a szélsőséges sajtó hasábjain is hangulatot próbáltak teremteni ellene — hivatali feletteseinél felhatalmazást kért a maga számára, hogy szembenézhesen támadóival és

fegyelmi vizsgálat megindítását kérje maga ellen.

Kérte továbbá a várost, hogy a kultuszminisztériumhoz intézendő felirat után tisztázzák a kérdést:

mi a szándéka a minisztériumnak az Erekyemúzeum további sorsára vonatkozólag?

Minden esetre, bármilyen változást kíván a minisztérium, külön miniszteri rendelkezés kell hozzá.

Dr. Cotioiu Romulus bizottsági elnök helyt adott dr. Nichi Lazar kérelmének és felszólítására, melyben külön is hangsúlyozta, hogy ez esetben nem egy közigazgatási természetű feyelmi vizsgálatról van szó, a városvezetőség hozzájárult Nichi dr. kérelméhez. Elhatározták továbbá, hogy

az eset körülményeire való tekintettel, a

város egy kultuszminisztériumi vezérfelügyelő kiküldését fogja kérni Lapedatu kultuszminisztértől a tényleges helyzet megállapítására.

Cotioiu dr. kijelentette, hogy a feyelmi vizsgálat megejtésére annyival is inkább szükség van, mert nem lehet elképzelni egy közigazgatási testület keretei között, hogy valamely főtisztviselőnek a patriotizmus jegyében próbálják fejét venni.

Nichi Lazar dr. bemutatta egyébként az Antirevizionista Liga kiállításának igazgatója részéről adott írásbeli nyilatkozatát is, amelyben S impion igazgató kijelenti, hogy

maga mondott le az Erekyemúzeum helyiségeinek a kiállítás céljaira való igénybeveteléről, mert azoknál a Kulturpalota tárlati helyiségét sokkal megfelelőbbnek találta.

Simpion igazgató nyilatkozatát a városvezetőség ülésén dr. Cotioiu Romulus bizottsági elnök is megerősítette. Nem lehet tehát kétséges, hogy az ismeretes háttérű sajtótámadások állításait könnyű szerrel dönti meg a minisztériumi vizsgálat, amely egyben módot nyújt a Kulturpalota méltatlanul megrágalmazott igazgatójának a további elégtételre is.

Mire jó a munkanélküli — munkakönyve?

Figyelemreméltó interpellációt intézett Iosif Vulpe munkakamarai elnök a városvezetőség szombati ülésén Zabb István városvezetőségi taghoz, akit, mint a munkanélküli segélyakció elnökét az irányban kérdezte meg, hogy miképpen lehetséges az, hogy a segélyakció csak munkakönyvvel rendelkező munkásokat részesít segélyben, de a könyv nélküli nyomorgókat elutasítja? Zabb Stefan kijelentette, hogy ő csupán a munkaügyi minisztériumnak idevonatkozó rendelkezéseit hajtja végre, más nem is tehet s ha ezt nem veszik tudomásul, megbízatását bárkinek szívesen rendelkezésére bocsátja, aki jobban csinálja. Az interpellációt követően Cotioiu Romulus dr. elnök javaslatára elhatározták, hogy a segélyakció vezetősége az ügyben külön kérdéssel fordul a munkaügyi minisztériumhoz, annak tisztázására, vajjon adhat-e a segélyakció segélyt azoknak is, akiknek se munkájuk, se munkakönyvük...?

RENDEZVONUS

KOLNIVIZ, PUDER, ARC- ÉS SZÁJFESTEK

Terakot: PARFUMERIA INTERNACIONALĂ, București, Strada Câmpineanu No. 17.

Letartóztatták az elfogott aradmegyei bandita cinkostársait és orgazdáit

Összesen huszonöt őrizetbevétel történt, Bisorca Ion zsebében talált jegyzetek alapján — Megtalálták a moneasai Andrényi-villából ellopott tárgyakat — A súlyosan sérült banditát a deznai csendőrségen őrzik

— Az Aradi Közlöny tudósítójának telefonjelentése —

Moncasa, Dezna és környékének lakossága még mindig izgalommal tárgyalja Bisorca Ion, a többszörös aradmegyei rablógyilkos, az aundi fegyházból megszökött bandita és Crisan nevű társa letartóztatásának körülményeit. Mára teljesen tisztázást nyertek az elfogás részletei. Bisorca és társa a hajnali órákban keresték fel a neagrai korcsmát, ahol a község tanítója mulatott a fiatalsággal. Rájuk szegtek fegyverüket és felszóltatták őket, tartsák fel a kezüket. Amikor látták, hogy egyiknél sincs fegyver, leültek az asztalhoz és inni kezdtek. Mulatozás közben

Bisorca felkapta az asztalon heverő katonai Mannlicher-fegyverét és azzal a mennyezet felé lőtt,

hogy a korcsmában tartózkodók között félelmet keltsen. Ez a puskalövés lett a bandita végzete.

A rablógyilkos kalandos elfogása

Eppen ebben az időben végezte őrzését a neagrai csendőrpattall Panea Pavel kiképző szakaszvezető vezetésével. Nyomban a korcsma felé mentek és így szereztek tudomást arról, hogy Bisorca és társa a korcsmában van. A szakaszvezető a telefonhoz sietett és értesítette a deznai csendőrséget, ahonnan megerősített őrzés érkezett Laza Ioan csendőr-mester vezetésével. A csendőrök körülzárták a korcsmát és várták az alkalmat a körbeledésre. Azzal tisztában voltak, hogy ha behatolnak, nagy lövöldözés keletkezik, amelynek a helyiségben tartózkodó ártatlan emberek lettek volna áldozatai. Mindenáron el kellett tehát kerülni a véres összeütközést. A hajnali órákban került sor az első beavatkozásra. Crisan Stefan, Bisorca társa kilépett a korcsmaajtón az uccára. Mielőtt még védekezésre gondolhatott volna, Laza őrmester lefogta, majd elvitte a templom épülete felé, nehogy valamiképpen jelt adhasson társának. Ekkor már a parasztság körében elterjedt a híre annak, hogy Bisorca a korcsmában van és hatalmas tömeg sietett a csendőrök segítségére. A korcsmát teljesen körülzárták az emberek és néma csendben várták az alkalmat, hogy a mulató banditán rajtaütessenek. Erre azonban csak reggeli hat órakor került sor. Az egyik parasztlégyény bement a korcsmába és a többihez csatlakozott. Pár percig suttogva beszélgettek, majd a legények úgy álltak fel, hogy Bisorca ne láthassa az ajtó bejáratát. Ekkor hatolt be Panea szakaszvezető, aki a bandita oldalára került, majd hogy

ne foghasson fegyvert, puskatussal febe-
itotta Bisorcát, akinek fegyvereit a legé-
nyek nyomban elkapták az asztalról.

A banditát összekötötték és a szakaszvezető az uccára vitte. Ekkorra azonban teljes számban összegyűltek Bisorca haragosai, akik még réci, neagrai erdői működése során gyűlöltek meg. A hangulatot ellene egy Pop Ioan

nevű és Bisorca által agyonlőtt gazda rokonai és barátai szították és ennek volt tulajdonítható, hogy

a feldühödött tömeg megtámadta a banditát, akit kivettek a csendőrök kezéből és eszméletlenül verték.

Csak nehezen tudták a csendőrök megakadályozni a népet abban, hogy megölje Bisorcát.

Bisorca zsebeinek átkutatása alkalmával a csendőrök számos jegyzetet találtak, többek között egy névsort, amely a bandita cinkosainak és orgazdáinak neveit tartalmazta. Ennek alapján indult el a további nyomozás, amelynek folyamán a csendőrök a közeli Buhani és Carand községekbe szálltak ki. Itt számos helyen házkutatást tartottak és megtalálták mindazokat az ingóságokat, amelyeket a moneasai Andrényi-villa kirablása alkalmával vittek el. A vizsgálat eredménye alapján

a csendőrség egyelőre huszonöt embert vett őrizetbe a két községben.

Érdekes, hogy Bisorcán olyan ruhaneműket találtak, amelyeket az Andrényi-villából elvitt nyári pokrócokból készítettek. Érdekes, hogy Crisan, Bisorca társa szintén Carand községből való és az ottani orgazdák nagyjából az ő rokonságából kerültek ki. A bandita zsebében talált jegyzetekből megállapították, hogy

ez a harmadik társa is volt, aki jelenleg a bñhormegyei Tarcaia községben tartózkodik.

Nyomban telefonértesítés ment Tarcaia-ra, ahol a csendőrség letartóztatta a Bisorca-banda harmadik tagját: Urs Ilarie földművest, akit kedden szállítanak. Deznára a szembesítés megejtésére.

Érdekes módon szedték ki Crisanból a beismerő vallomást az Andrényi-villa kirablásáról. Bisorca nem hallgatható ki, bár állapotában kisebb javulás állott be. Egész arca feldagadt, szemeiből semmit sem látni, megsüketült és beszélni sem tud, csak nyögéssel ad magáról életjelt. Sokáig fogja még érezni a lincselés nyomait. Crisan azonban könnyebben sérült meg. A banditákat természetesen elküldömtve őrzik és Crisannak azt mondták, hogy Bisorca már beismerte az Andrényi-villa kifosztását.

Erre is megtört és bevallotta, hogy alkulccsal hatoltak be a villába Urssal együtt.

Crisan először azt állította, hogy csak két napja ismeri Bisorcát, kihallgatása további során bevallotta, hogy ő látta el fegyverekkel Bisorcát és hosszabb idő óta működtek együtt. Egyes verziók szerint a banditának rejtekhelye is volt Neagra közelében és itt kézigrántókat őrzött. A csendőrök most ezt a rejtekhelyet kutatják.

A banditák bünlajstroma

A nyomozás most azt igyekszik megállapítani, milyen büntények terhelik még Bisorcák lelkiismeretét. Számos kolnalopást írnak az ő terükre, azonkívül egy falbontásos betörési kísérletet, amely nemrégiben az egyik sebis kereskedőnél történt. Szombaton délelőtt egyébként a deznai csendőrség telefonon jelentette az aradi ügyészségnek Bisorca és Crisan elfogását.

Véres incidenst eredményezett a curtici-i baptisták kettészakadása

Súlyosan megsebesítették az egyik csoport vezérét — Letartóztatták a merénylőt

A curtici-i baptisták között már esztendő óta dúl a harc, amely nem egy esetben hatalmas botrányra fajult. Legutóbb a templom birtokjoga körül pereskedtek és ekkor történt meg, hogy az egyik csoport megrohmozta a templomot, kiverte onnan az ellencsoport tagjait, majd erőszakkal a magáénak deklarálta az imaházat. Az ügyben a bíróság ítélkezett és a per az ugynevezett Ungureanu-csoport győzelmével végződött. A harc azonban nem szűnt meg, sőt — mint az aradi ügyészségre szombaton érkezett jelentések beszámolnak róla — Szilveszter éjszakáján véres incidensban robbant újra ki.

Nemrégiben történt, hogy Ungureanu Nadlacra költözött és az ottani baptisták vezetését vette át, míg Curticion utódává Mihú Tódort nevezte ki. Mihú vezette tehát a hivatalos baptisták egyházi ügyeit. Szilveszter éj-

szakáján Mihú hazafelé ment, az uton az ellencsoport több tagja támadta meg. Az egyik karszával fejbeütötte Mihú, akinek baljúlét kettévágást és a koponyáján három centiméter mély vágást ejtett. Súlyos állapotban szállították haza a sebesültet, majd a csendőrség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, ki volt a merénylő. Hamarosan sikerült kinyomozni a tettest Mocuta Ion curtici-i baptista, az ugynevezett Maris-csoport egyik tagjának személyében. A merénylőt letartóztatták és beszállították az aradi ügyészségre, ahol Vulpe Constantin vezető-főügyész hallgatta ki. Innen az első számú vizsgálóbíró Mocuta kihallgatása után elrendelte ellene a harminc napos vizsgálati fogságot. A merénylő ellen gyilkosság kísérletért és súlyos testi sértésért indult bünvádi eljárás.

Városi Színház

Hétfőn, január 6-án d. u. 8 és este 9 órakor

Három ember a hóban!

operett-ujdonosság.

Kedden és szerdán 8 és fél órakor

Katz bácsi

Énekes vigjáték.

Hétfőn délután 6 órakor

ÉRETTSEGI

Vigjátékujdonosság.

Jön!!

Vallomás

és Bécsi tavasz

Állampolgársági bizonyítványt követelnek a nyugdíjasoktól

Az aradi pénzügyigazgatóságra miniszteri rendelet érkezett, amely rendkívül súlyosan érint egyes nyugdíjasokat. Tudvalevőleg minden esztendőben a nyugdíjasoknak bizonyítványt kell benyújtani a pénzügyigazgatóságra és ezzel igazolják, hogy még életben vannak. Az új rendelet értelmében ehhez az igazolványhoz az állampolgársági bizonyítványt is csatolni kell és aki ezt nem mellékel, az a jövőben nem kapja meg a nyugdíját. Minthogy számosan vannak, akik annak idején különböző okok miatt az állampolgársági listából ki-maradtak, ez a rendelet súlyosan érinti a nyugdíjasoknak ezt a kategóriáját. Sokan kérvényt nyújtottak be az igazságügyminisztériumhoz és igazolják, hogy a törvény követelményeinek megfelelően, 1918. december elsején az ország területén tartózkodtak és romániai illetőséggel rendelkeztek. Ezekre a kérvényekre — bár esztendőkként ezelőtt adták be őket — csak kis százalékban érkezett válasz. A rendelet, amelyet most a minisztérium kiadott, az eddigi szenvedések után, egy újabb teher. A rendeletet módosítani kell, mert elképzelhetetlen, hogy emberek, akik évtizedeken át fejtették ki becsületes munkát és szolgálati múltjukat igazolni tudják, ne kapják meg az őket jogosan megillető nyugdíjat.

SZENTGYÖRGYI

most Öntől vesz leckét Asszonyom!

Mint jó háziasszony, háztartásában évente többször rendez nagytakarítást — ugyebár? Én most utánozni fogom! Ugyanugy, ahogy Ön rendet teremt otthon, — teszem én most a leltározásnál, — amikor minden egyes darab áru meg lesz vizsgálva, abból a szempontból, hogy a helyén, vagyis raktáron maradjon-e, vagy sem.

Ha nem: akkor **ki vele!**

Igy aztán sok-sok selyem, szövet, bársony, csipke, függönykelme, flanel, vatta és paplankelme (főleg prima, külföldi minőségek) zefir, dejalin, stb., stb.,

külön asztalokon elhelyezve, könnyen áttekinthetően, fog az alkalmi árusításban, potomáron piacra kerülni!

Ön van olyan praktikus háziasszony, hogy ezt az évente csak egyszer visszatérő alkalmat már most megragadja és időt szakít ahhoz, hogy üzletembe fáradva, megtudakolja, mi is az, amit

30-40 sőt 50%-kal olcsóbban

tud most megszerezni.

Leltári árusításomhoz

ezért hívom meg saját érdekében!

Aki keres, az olcsón talál!

Hangos vita az ujévi malacokról Aradváros vezetőségének ülésén

Tífokzatos összefüggések vannak a hathetes szopós-ma'acok és az aradi vágóhid sertésexport-vágásai között? — Popovici David városi főállatorvos esete az interimárbizottság alelnökével

A jövőben a polgárság érdekeihez kell alkalmazkodnia a városi főállatorvosnak

Rendkívül érdekes interpellációt mondott el szombat délelőtt Vulpe Iosif az átmeneti bizottság ülésén. Vulpe Iosif közölte a bizottság tagjaival, hogy a múlt év december 31-én reggel megjelent a Catedralei-téren Popovici David dr. főállatorvos és

rendőrök segítségét igénybe véve, elüzte onnan azokat, akik ujévi malacot árultak és utasította őket, hogy a vágóhidra menjenek és ott adják el malacaikat.

— Ennél a jelenetnél történetesen jelen voltam — mondotta Vulpe Iosif. — Félrehívtam Popovici Davidot és felszólítottam, hogy

ne kergesse el az árusokat, mert tudvalevőleg ujévi tradíció, hogy a közönség malacokat vásárol és ezt nem lehet eltiltani. A főállatorvos ezt nem akarta tudomásul venni, úgy, hogy végül is azt mondtam, hogy az én felelősségemre hagyja ott a malacokat Popovici dr. ekkor a következő kijelentést tette:

„Vigyázzanak, mert ha így járnak el, még bajuk lehet a sertésexporttal“.

Ezért a következőket kérem: feleljen a főállatorvos, hogy miért akarta elkergetni a piacról az árusokat és miért tette ezt a nehezen félreérthető kijelentést, amelyből arra lehet következtetni, hogy

ő akarja megnehezíteni bosszúból a kereskedők számára a sertés kivitelt?

Popovici Dávid dr. válaszában kijelentette, hogy a piacon nemcsak hathetes sertések voltak, hanem három és négy hónaposak is, ilyeneket viszont a Catedralei-téren nem szabad árulni. Azt javasolja, hogy a jövőben Szilveszter előtt is a három hónapos malacokat csak a vágóhidon lehessen árulni. Ami pedig kijelentését illeti, ezzel ő azt akarta mondani, hogy ha az idősebb sertéseknek a Catedralei-téren való árusítását megengedik, az könnyen nehézségeket idézhet elő a kivitelben.

Hosszas vita után az interpelláció ügyét úgy intézték el, hogy Cotioiu Romulus dr. az egész átmeneti bizottság nevében

felszólította Popovici főállatorvost, hogy a jövőben valahányszor egy szabályzatnak könnyen félreérthető intézkedése kerülne alkalmazásra, előzetesen kérje ki a város vezetőségének véleményét és sohasem alkalmazza úgy a szabályzatot, hogy

azzal a város közönségének kellemetlenkedjék.

A jövőre vonatkozóan pedig az átmeneti bizottság elhatározta, hogy a főállatorvos javaslatával ellentétben, engedélyezi, hogy Szilveszter előtt a Catedralei-téren ujévi malacokat áruljanak.

Ma, vasárnap az összes mozikban szünetelnek az előadások!

Holnap, hétfőn, január 6-ikán

CENTRAL D. e. 11 $\frac{1}{2}$ (matiné),
d. u. 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Premier!

ABDUL HAMID,

a vörös szultán

Ahogy élt, ahogy tüdőkölt, ahogy megbukott.
Fritz Kortner, Nils Asther, Adrienne Ames

CORSO 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Premier!

Elisabeth Bergner

világfilmje:

Ne hagyj el!

SELECT 3 (mers. helyárak), 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Premier!

A hálókocsik

ellenőre

Poppás, mulatságos zenés vigjáték.

Georg Alexander, Olly v. Flint,
Theo Lingner, Gustav Waldau.

URANIA 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Utoljára!

A két skót:

STAN és BRAN.

Kedden, január 7-én premier.

Asszonyok fehérben („Az orvos“
testvérfilmje.) Főszereplői: Loretta Young
és John Boles.

Jegyelövétel az összes mozikban d. e. 11 $\frac{1}{2}$,
— 12 $\frac{1}{2}$, és d. u. 4—5-ig.

A király válasza Aradra az ujévi üdvözlő táviratokra

Dr. Bejan Romulus rendőrkezes Újév alkalmával szerencsekívánó táviratot intézett Ófelségéhez. A táviratra ma a következő válaszsürgöny érkezett:

Dr. Bejan Romulus prefektus urnak

Arad.

Ófelsége felhatalmazott, hogy tolmácsoljam Önnek legőszintébb köszönetét a lakosság és önmaga nevében hozzáintézett szép szavaiért. Iliasevici tábornok, királyi udvari marsall.

Hasonló tartalmu távirat érkezett Vulpe Iosifhoz, a Munkakamara elnökéhez is. A távirat szövege ez:

„Peles-kastély. Vulpe Iosifnak, az aradi Munkakamara elnökének. Ófelsége, a király megbízott, hogy tolmácsoljam legmagasabb megegyedését Újév alkalmával kifejezett meleg jókívánságajért. Ófelsége magántitkára“.

ASZÓDY JÁNOS:

Egy diktátor halálára

Ahol drágább a víz, mint a petroleum

Uj Versailles a mocsár közepén — Sugárutak, kétszázkilométeres magánvizezeték — Egy Don Juan, aki nem cátozza meg a nevét

Gomez tábornok 25 évig volt Venezuela vaskezo diktátora. Ezt a hosszú diktátorságot az olaj tette lehetővé. Halála után kirobbant az addig pénzzel lefójtott elégedetlenség. Gomez valamennyi hívének menekülnie kellett. Menekülnök kellett azoknak a hölgyeknek is, akikkel a diktátor barátságot tartott fenn uralkodása alatt. Ezekből a barátságokból 114 gyermek született.

A világesemények mai kavargó forgatagában egészen természetesnek tűnik, hogy Don Juan Vicente Gomez tábornok ur halálhíre nem okozta azt a szenzációt, amelyet külföldön egy ilyen híres vagy még helyesebben hírhedt férfi elhalálozása ténykedése okozhat szokott. Egészen különös alakja volt pedig D. J. V. Gomez tábornok korunk történelmének. Ő volt, hogy ugymondjam, a mi történelmi időnknek első diktátora. Huszonhat évvel ezelőtt került a délamerikai Venezuela elnöki székébe és ezalatt a félemleröltő alatt véres tetteivel, római cészárok és középkori kényurak szokásai mellé méltán odaállítható ténykedésével ki nem törölhető módon írta be nevét a jobb sorsra érdemes állam történelmébe.

Mindössze négy millió lakosa van Venezuelának, pedig legalább négyszer akkora, mint Románia. De lehet ötmillió lakosa is. Tudniillik az ország nagyrésze még ma is „feldezetlen”. Ez azt jelenti, hogy a tengerparthoz közeleső kőolajvidékek kivételével, fehér ember még nem igen járta be és térképezte Venezuela államát. A Kolumbia felé eső hátrészeit például csakis repülőgépről felvett, bizonytalan fényképfelvételek nyomán határozták meg. Azonban ki kutatja az őstergetegeket, amelyek mélyén még ma is meseországokat, eltűnt civilizációk bölcsőit keresik soha vissza nem térő, fanatikus kutatók. Minek mindez, mikor a partokhoz közel ott a petroleum...

Venezuela ma is az előkelő harmadik helyet foglalja el ama államok ranglistáján, melyek a legtöbb petroleumot termelik évente. Csak az Egyesült Államok és Oroszország szárnyalják túl. Mint majdnem valamennyi kőolajfronton, itt is először Deterdingék, az angol-hollandi „Royal Dutch” jöttek rá arra az értékre, amely a venezuelai puszták homokja és mocsarainak büzös sártengere alatt rejtőzik. A század elején röpke hónapok alatt furótornyok valóságos erdeje nőtt a venezuelai partokon. Azonban a tengerpart itt síkságban végződik, a nehézkes ciszterna-hajók számára egyáltalában nem ideális kikötőhely. Az angol-holland „Royal Dutch” nem tudta megvetni a lábát sehol Délamerikában és nem tudott mihez kezdeni a rengeteg, kitermelt nyers petroleummal.

Gomez, Délamerika leggazdagabb embere

Mikor már nem maradt egyéb hátra, a britek régi, kipróbált világtörténelmi fegyverükhöz nyultak. Ugynököket küldtek Venezuelába. Jelentéktelennek látszó forradalom tört ki a marakaibói öböl mentén. Azért „jelentéktelennek látszó”, mert egy ilyen kisebbfajta forradalom Délamerikában az utóbbi időben egészen hétköznapi dolgot jelent. A for-

radalomnak azonban kivételesen erőskezű vezetője akadt Gomez tábornok személyében. London jó helyre fektette be a pénzét. Don Juan Vicente Gomez beül tehát elnöki székébe és teljes huszonhat évig senki sem tudta kibuktatni belőle.

Marakaibó kikötőjéből naponta a ciszterna-hajók tucatjai szállítják a nyers olajat a curacao-i finomítóba. Curacao tudvalévőleg holland protektorátus alatt kormányozott szigetet a venezuelai partok közvetlen közelében. A „Royal Dutch” röpke hónapok alatt a világ legmodernebb petroleum-finomító telepeit építette ki a furcsa sziget korálsziklája között, ahol különben sohasem esik az eső és ahol legfeljebb negyven méteres mélységekben lehet talán vizet találni. Mindez azonban keveset számít. Hozzák a vizet a „Royal Dutch” vízszállító flottái. Curacaoban háromszor annyit ér egy pint víz, mint ugyanannyi petroleum. A „Royal Dutch” ezután hozzácsapja a víz árát a kifinomított kőolajhoz. Majd megfizetik a különbséget a vevők...

Gomez tábornokból nemcsak diktátort csinált a petroleum, de egyben Délamerika leggazdagabb emberévé tette. Naponta ezer nyi tonna kőolaj hagyja el Venezuela területét. Az ezért lefizetett ezrekre rugó kivitel-illeték az államkasszába vándorol. Már pedig Venezuelában nincs államtanács és nincs szorosan vett költségvetés sem. Ami befolyt, az mind Gomez zsebébe vándorolt. Kiadásai pedig nem igen voltak ennek a forróégyi diktátornak. Amikor „trónra” emeltette magát, meghagyta ugyan Caracast fővárosnak, de ő maga bevonult a mocsarak közé. Háromszáz

Csodás paloták sorát teremtette meg egy kényúr szeszélye a mocsarak gyilkos világában

Tévedés volna azt hinni, hogy Gomez uralma alatt Venezuelában nem volt egyetlen forradalmi kísérlet sem. Párisban legalább három ezer venezuelai él, akik Gomez bosszúja elől menekültek a francia fővárosba. Gomez diktátorsága is megmutatta, hogy egy venezuelai forradalom jó üzlet. Meg azután az amerikai petroleum tröszt sem fukarkodik a dollárokkal. Azonban Gomez tulerősen ült a nyeregben. Hatalma főleg abban gyökerezett, hogy busásan fizetett, elkényeztetett tisztviselőgárdát, tisztikart, ezernyi parazitát tartott maga körül. Annyit fizet nekik, hogy az eképpen megvásárolt hűség árát tulfizetni még a „Standard Oil”-nak sem volna jövedelmező vállalkozás.

Venezuelában nagy ára van a víznek. Marakaibóban, a „petroleum-kikötőben”, ahol az olajtartányok és nyomortányák mellett, a világ leggazdagabban berendezett villái vannak, külön vezeték hozza a petroleum mágnessainak az ivóvizet. Százhetven kilométer távolságból. A kőolaj az ur Venezuelában, ő kormányoz és piszkol be mindent fekete bőrével. A kormányzó lelkiismeretét éppen úgy, mint azoknak a vizét, akiknek nincs elegendő pénzük ahhoz, hogy külön vezetékkel csináltassanak. Marakaibóban nincs tehát városi vízvezeték, de sugárutak vannak, szobrokkal

kilométerre Caracastól fekszik Maracay. Ebből a sárgalázás, sárfaluból Gomez tábornok hét hónap leforgása alatt megalkotta a venezuelai Versailles. Hét hónap alatt nyolcvankét épületet emeltetett, kiszárította a mocsarakat és olyan kormányzó palotát építtetett, amelynek még ma is csodájára járnak. Kétszáz szobája, ugyanannyi fürdőszobája van a palota vendéglátó részének, az előtte elterülő tér pedig másfélszer akkora, mint a Place de la Concorde Párisban. Hat új, modern kaszárnyak, aszfaltozott sugárutak, pompás műkertek, uszómedencék, nemkülönben az elnökdiktátor magánhasználatra berendezett állatkertje és egyéb építkezési csodák vitték szét a világba a venezuelai Versailles hírét.

Az utépitő fehér rabszolgák

Mindezt pedig, mint minden egyebet Venezuelában, gályarabok építtették. Az eddigi világtörténelemben mindenhol ott alkottak nagyot és ott alkottak — olcsón, ahol rabszolgák végeztek a végzendőket. A fáraók piramisaitól, a szultánok utépitő rabszolgáitól és a középkor gályarabjaitól, a venezuelai börtönök lakóit évszázadok és évezredek választják el és mégsem különböznek egymástól. Gomeznek volt rá gondja, hogy börtönök sohasem maradjanak lakók nélkül. Gomez tábornok igen emberséges ember volt. Venezuelában ő törölte el a halálbüntetést. Azonban a San Carlos erőd börtönei az ország leggyilkosabb részén fekszenek. Környékükön pusztít a malária és egyes mélyen fekvő cellákat a tengerdagály szabályosan visszatérő időközökben elönti és lakóik órákon keresztül mel-
lig vízben gázolnak.

dusan felszerelt műkertek és rengeteg templom. Az utépités különben különlegessége Venezuelának és Gomez tábornoknak. A széles sugárutakon, amelyek behálózzák a dzsungelket és amelyeknek minden talpalattnyi helyét embervér öntözte, mindehova eljuthattak Gomez páncélautói, ha valahol nem elégedett meg a nép és az olajos vízzel és maroknyi gyümölcsrel. Az utépités különben egyéni kedvtelése volt a megboldogult diktátornak. Börtönlakó van elég, olcsó az emberélet és mily szép látvány egy széles aszfaltút, amelyet kétoldalt pálmák, kaktuszok és orchideák szegélyeznek! A műemlékekhez is különös érzelme volt Gomez tábornoknak. A marakaibói állami börtön például kívülről nézve pompás, egyiptomi stílusban épült palotának látszik...

Amit a diktátori hatalom sem tudott elhárítani

Don Juan Vicente Gomez petroleum-diktátor volt és 114 gyermek törvénytelen apja. Mert despotikus hatalmát éppen úgy kihasználta, mint a középkor kényurjai és erőszakkal szerzett nő magának. Ha jókedvében volt, esetleg megvásárolta, de ez ritkán történt. Mert Gomez tábornoknak rossz kedve volt az utóbbi időben. Gyomorrák kínozta, amelyből még egy kőolaj-diktátornak sincs gyógyulás és amely általában rossz kedv előidézője. Azonban — ez szerény véleményem — kevéske büntetés volt ez neked Don Juan Vicente Gomez, a börtönökért, sugárutakért, büzös vízért és eltaposott emberek ezreiért...

FRITSCHNÉ Haute Couture, Budapest, IV., Párisi-ucca 6.

(Schmidegné öccse üzlete). Eredeti párisi modell-ruhák. Tricor uersey, eastümök és pulloverek.

Szélhámós garázdálkodott több arad- megyei községben

**Munkástoborzás ürügye alatt
nagy összegeket vett fel a köz-
ségek lakosaitól**

Nem mindennapi, Aradmegye több községére kiterjedő, nagyarányú visszaélésről rántotta le a leplet az aradi rendőrség. A visszaélés körülményei valósággal a „köpenicki kapitány” esetére emlékeztetnek, mint-hogy a fúrfangos szélhámós nemcsak a falvak szegény, munkát kereső lakosságát tévesztette meg, hanem a szóbanforgó községek vezetői is hitelt adtak szavainak.

Néhány hét előtt egy jól öltözött, uri külsejű férfi jelent meg az aradmegyei Macea községben, kijelentette, hogy Mladin Gheorghe dohánygyári főtisztviselő és munkásokat toborozni jött a községbe, az aradi dohány-elosztó lerakat részére. Az idegen nagyhangú bejelentése a község szegénysorsu lakossága körében kirihatalan örömet keltett, annál is inkább, mert a javarészt munkásokból álló lakosságnak már jóideje nem volt munkája.

Mladin csakhamar munkához fogott, ösztörszéria a munkát kereső maceaiakat, akik természetesen sereggestől jelentkeztek nála. Miután a listát elkészítette, azzal állott elő, hogy „garanciára” van szüksége. A garancia összegét 150—200 leiben állapította meg, nem ragasztott szigorúan szabott összeghez és egészen szegény embereknél kevesebbel is megelégedett. Ilyen módon kereken 65 maceai embertől vett fel 150—200 leies összegeket, amelyekről „egyetemes nyugtát” állított ki.

Maceáról a munkástoborzó Curticira tette át a székhelyét, ahol a jelenet megismétlődött. Itt körülbelül 45 községbeli ember akadát horogra, akik szintén fejenként 150—200 leies garanciákat fizettek, amiért Mladin „alkalmazza” őket. Az állítólagos főtisztviselő ezután magához vette az alkalmazott munkások munkakönyvét és visszautazott Aradra, azzal, hogy rövidesen bővebb értesítést küld. A maceaiak és curticiak egyre várták az Aradról jövő értesítést és csak amikor látták, hogy fúrfangos trükk áldozatai lettek, fordultak az aradi rendőrséghez. A megindított nyomozás során az aradi rendőrség hamarosan kiderítette, hogy Macean és Curticion egy Mladin nevű elbocsájtott dohánygyári hivatalnok járt, aki már a múltban is követett el különböző kisebb szélhámosságokat. Mladint előállították a rendőrségre, ahol szembesítették a károsultakkal. Tagadott, a súlyos bizonyítékokat figyelembevéve, azonban a rendőrség elrendelte letartóztatását.

Békülési tárgyalások

a nemzeti-parasztpárt és Vaida között

Bucurestiből jelentik: A lapok élénken kommentálják a belpolitikai helyzetet és megállapítják, hogy bár bizonyos enyhülés mutatkozik, a pártok keretén belül mutatózó mozgalmak megélenkültek. A liberális párttal kapcsolatosan sok szó esik a georgistáknak az anyapártba való visszatéréséről és állítólag Iasiban, a Marzescu-élmű leplezésének alkalmával, Tatarescu találkozik Bratianu Dinuval. Ami a nemzeti parasztpártot illeti, az a vélemény, hogy a napokban megkezdődik rendkívül erélyes kormánybuktató tevékenységét, ami pedig a vaidistákat illeti, az az általános vélemény, hogy a román arcvonal egyre jobban eltávolodik a keresztény párttól. E kérdéssel kapcsolatosan érdekes újabb kombináció került forgalomba, amennyiben a Lupta azt írja, hogy a nemzeti parasztpárt legtekintélyesebb vezetői békítési eljárást kezdeményeztek, amelyről nem lehet tudni,

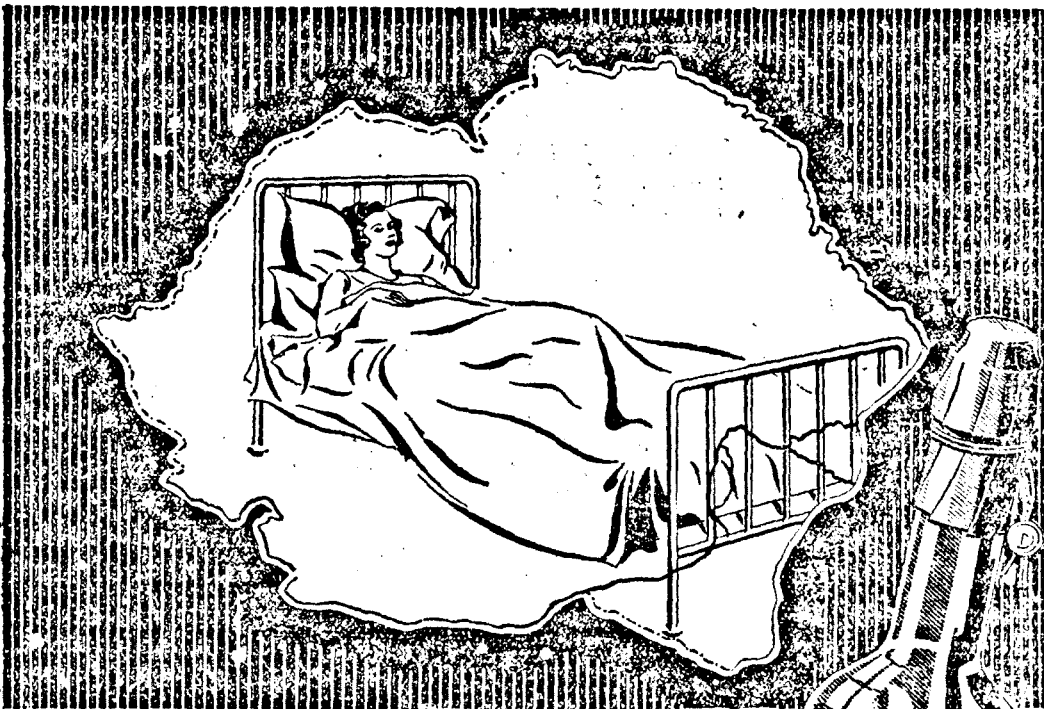
hogy magán- vagy pedig hivatalos-jellegű-e. Mirto és Joanitescu a legerélyesebben ellenzik e kibékülést.

Politikai körökben elterjedt az a hír, hogy a nemzeti parasztpárt és Vaida dr. között békülési tárgyalások indultak meg. A tárgyalások egyelőre nem kecsegtetnek eredménnyel, de Vaida körében azt remélik, hogy a legközelebbi kormányválság alkalmával a nemzeti parasztpárt tagjai tömegesen fognak át lépni Vaida táborába.

A nemzeti parasztpártot más oldalról is újabb válság fenyegeti. Maniu hívei köréből az a hír érkezik, hogy ha a nemzeti parasztpárt kebelében a helyzet január 15-ig nem tisztázódik, az esetben Maniu január 18-án olyan politikai nyilatkozatot fog tenni, amely a Michalacheval való végleges szakítást jelenti.

Az esős időszakkal együtt megérkezett a legkellemesebb betegség, az influenza is. A járvány általánosan elterjedt és felnőttek, gyermekek ezrei szenvednek

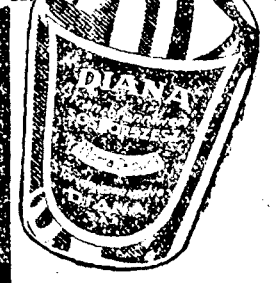
INFLUENZAJÁRVÁNY dühöng országszerte*)!

miatta. Magas láz, fájás, a megfűlés egyéb kísérő jelenségei teszik kellemetlenné e betegséget. A Diana: ósborszesszel való bedörzsölés ilyenkor rendkívül enyhíti a fájdalmakat. Csillapító hatása, amellyel elmulasztja a fejfájást is, míg kitűnő alkatrészei meggyorsítják a vérkeringést, felüldítik a szervezetet

*) Influenzás betegeknek Diana sósborzész bedörzsölés valószínűleg megváltás.

**DIANA
SÓSBORZÉSZ**

Az ország kisebbségi életének előkelőségei vesznek részt az aradi Magyar Bálon

Ezertéle új meglepetés várja a bálí közönséget — Székely díszítésekkel ékesítik az iparművészeti tárgyak elárulítóhelyét

1936. január 11. Ez az idei aradi Magyar Bál dátuma. Lelkes és szorgos rendezőgárda készíti elő a szezon első nagy bálját, amelynek — miként az elmúlt esztendőben is — a Fehér Kereszt nagyterme lesz a színhelye. De az elmúlt esztendőhöz eltérően, az idén nemcsak Arad, de a vidék, sőt Ardeal többi városából is számosan készülnek az aradi Magyar Bálra, amelyen az aradiak és a megyeiek nagy számán kívül, az ardeali kisebbségi élet több előkelősége is megjelenik.

A rendezőség által összeállított műsor

szerint este fél tíz órakor lesz a gyülekezés. A bálát 10 órakor a királyhimnusz hangjai nyitják meg, majd pedig bevonul a „palotást” táncoló nyolc pár. A hölgyek ezuttal nem bokorugró, magyar szoknyát viselnek, mint tavaly, hanem hosszú, korszerű selyemszoknyát. A nagyteremben a jazz és cigányzene felváltva játszik. Az első emeleten tíz szobát foglalnak le a különböző sátrak céljaira és a mozi büféje, valamint kávéháza is a bálzók rendelkezésére áll. Az elmúlt esztendő tapasztalatai alapján közli a rendezőség, hogy a bejárat a szálloda, tehát nem a mozi felől lesz.

Az idén a rendezőség nemcsak az új táncokra de a régiekre is: főleg a keringőkre az eddiginél nagyobb súlyt fektet. Kimagasló eseménye lesz a Magyar Bál éjszakájának a „Menyasszony-tánc”, amelyet a választás útján eldöntött legszebb magyar ruhát viselő lány táncol végig a bálon megjelent előkelőségekkel. Külön kell megemlékeznünk a „székely szobáról”, amelynek a tájában mézeskalács-díszítés várja a látogatót, bent a szobában pedig korhű magyarruhás lányok különböző iparművészeti tárgyakat árulnak. A szobát stílusosan, székely népi motívumokban gazdag butorokkal rendezik be.

Már most megállapítható az előjelekből, hogy az idei Magyar Bál iránt az eddigieknél jóval nagyobb érdeklődés nyilvánul meg és ez nem kis mértékben az agilis és leikes rendezőségnek köszönhető, amelynek figyelme mindennek kiterjed és páratlan szorgalommal és energiával, valamint ötletességgel végzi munkáját.

Pézipari Munkaadók Egyesületének jótékony célú bálja január 12-én, vasárnap, az „paros Ott”-on nagyteremben

HIREK

A nő a 2000-ik esztendőben

Az idők méhében szunnyadó jövő, ezertitku csodáival mindig izgatta az emberek fantáziáját. Az irodalmárok és filmrendezők utópisztikus víziói mellé, különös érdekességgel sorakozik a londoni orvosi egyetem professzornőjének dr. Elisabeth Sloan Chessernek most kiadott tanulmánya, mely részletesen és gondos aprólékosággal írja le, milyen lesz a 2000-ik esztendőben: a nő.

Dr. Elisabeth Sloan Chesser irigylésreméltóknak találja meg sem született úkunokait, akik a 2000-ik esztendőben egy szabad és előítéletmentes társadalomban, a technikai fejlődés fénykorában, olyan mértékben élvezhetik az életet és ismerhetik meg a föld ezer csodáját, melyről a mai nőknek fogalma sem lehet. A 2000-ik esztendőben a közlekedési eszközök: autómobilok, repülőgépek, kormányozható-léghajók és rakétahajók olcsó előállítóságánál fogva, mindenki élvezheti a technika vívmányait. A légi közlekedés tökéletesedésével az európai asszony, ha egy kis tengerentúli sétára jön kedve, csak int a légi taxinak, — ha rest saját gépet kormányozni — és átrepül New-Yorkba vagy Csikágóba. Délutánonként televíziós készüléke mellett ülve, bármelyik londoni kis városból megtekintheti a párisi divatrevüket és házi rádióján meg is rendelheti azonnal a kiszemelt ruhát.

A házasságok tisztán két ember érzelmi vonzódásán alapulnak abban a boldog korszakban, amikor a termelés szabályozottsága folytán mindenki könnyen és olcsó áron szerezheti meg a megélhetéshez szükséges dolgokat, tehát az érdekházasságok a minimumra csökkennek.

A 2000-ik esztendőben a fiatal házasságok postán rendelik meg a csinos vasbeton házát, mely láthatatlanná tevő készülékkel, (végrehajtok és kellemtelen látogatók esetére) televíziós aparátussal, villanyerőre berendezett robotdajkával, szerfák zenéjét szolgáló készülékkel, éppen úgy el lesz látva, mint repülőgép, rakétaautó garázzsal, esőt és napfényt teremtő készülékkel. — A 2000-ik esztendő embere ugyanis tökéletes szerkezetű gépei segítségével végleg győzedelmeskedett a természet felett.

A stratoszféra-kiutazások lehetővé teszik, hogy a közelébb eső égitestek lakóival felvehesse a földi ember a diplomáciai kapcsolatot...

A 2000-ik esztendőben — a szerzőnk szerint — a háziaszonyok gondja is a minimumra redukálódik. A mosogatás megszűnik, mert a gyönyörű evőeszközök és étkező szervizek papírból készülnek és egyszeri használat után elégetik őket. A nő ruhák színpompás selyme hasonlóképpen papírból készül és egyszeri-kétszeri viselés után, tűzbe dobják őket. A nők korlátlan mennyiségű ruhát vehetnek maguknak, mert azoknak ára nem okoz többé problémát a férjeknek.

Minden, ami a mai ember életét bizonytalanná és átmeneti jellegűvé teszi, stabilizálódik. A nő, akit a kozmetika óriási fejlődése megszabadít az öregség rémétől — vezető szerepet fog játszani a jövő civilizációjának kialakulásában...

A kitűnő szerzőnk, aki minden bizonnyal elolvasta Aldouse Huxley: „Szép új világ” című művét, leszögezi, hogy tévednek azok az írók, akik azt hiszik, hogy az eljövendő századok folyamán az anyaság szentsége csökken, vagy az anyaság ösztöne gyengülni fog. Hasonlóképpen nem történik változás a táplálékokban s a süritett pirulák soha sem fogják pótolni a vitamindus ételmisztereket.

Ezt a két dolgot: az anyaság ösztönét és a jó angol biftseket dr. Elisabeth Sloan Chesser meghagyja a jövő század nőinek. Ha már olyan jó dolgunk lesz, legalább a főzéssel és a gyerekekkel hadd vesződjenek.

W. R. A.

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS.** A felhőzet növekedésével állandó jellegű esőzések várhatók, a hegyes vidékeken havazások, vagy havas esők. Az időjárásban lényeges változás nem valószínű.

— **ZÜRICHI ZÁRLAT:** Páris 20.30 és fél, London 15.17 és háromnegyed, Newyork 307 és hétényolcad, Milánó 24.75, Amszterdam 208.87 és fél, Berlin 123.70, Prága 12.75, Varsó 58, Bucarest 250, Belgrád 700.

— **AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a vasárnapi munkaszünetet követő Vízkereszt ünnepe miatt szerdán reggel jelenik meg a szokott időben.

— Az aradi munkafelügyelőség közli, hogy január 6-án, Vízkereszt ünnepén szigorított munkaszünet lesz, az üzletek zárva tartandók, gyárak, ipari üzemek nem dolgozhatnak. Vízkereszt előestéjén általános zenetiltalom van, tehát mozi, színház előadást nem tarthat és nyilvános szórákózhelyeken a zene tilos.

— Az aradi közhivatalok beszentelése. Popa Iosif görögkatholikus esperes szombaton végiglátogatta az aradi közigazgatás közhivatalait és a Vízkereszt előtti szokásos módon megszentelte a helyiségeket.

— A párisi német nagykövet temetése. Párisból jelentik: Ma délelőtt folyt le a párisi protestáns templomban Koester Roland párisi német nagykövet gyászszertartása. A temetésen a francia kormány nevében Pietri tengerészeti miniszter mondott bucsubeszédet, amelyben kijelentette, hogy ezt a gyászt mélyen átérzi Franciaország is, ahol Koester Roland nagykövet mindig tapintatosan, általános megelégedésre végezte nehéz és felelősségteljes munkáját. Utána a diplomáciai kar nevében mondott bucsubeszédet az argentiniai követ, majd megindult a hatalmas gyászmenet a francia főváros északi pályaudvarára, ahonnan a holttestet Németországba szállították.

Olajforrás a hálósobában

Varsóból jelentik: Drohobitz környékén olajkutatásokat végez egy mérnök. A múlt éjjel szobájában aludt, amikor hatalmas robbanás riasztotta fel. Ahogy világosságot gyújtott, meglepetéssel látta, hogy egy szabályszerű olajgejzir tört utat hálósobájának padlóján. Néhány perccel később már menekülnie kellett a szobából, mert a „folyékony arany” már térdig ért.

— Az új magyar miniszterelnökségi sajtófőnök kinevezése. Budapestről jelentik: A magyar kormányzó ma Mikecz Ödön dr. miniszterelnökségi sajtófőnököt a miniszteri osztályfőnöki cím adományozása mellett a miniszterelnökségen létszám feletti minőségben miniszteri tanácsosnak nevezte ki. Kolozsvári Borcsa Mihály miniszterelnökségi sajtóreferensnek pedig a magyar kormányzó a miniszteri osztálytanácsosi címet adományozta.

Fehérneműekben

sehol szebbet

sehol jobbat

mint

Ruttkay & Botye-cégnél

Arad, Bul. Reg. Maria 8. 101

— Az osztrák külügyminiszter Magyarországra utazik. Bécsből jelentik: Berger Waldeneck osztrák külügyminiszter már hosszabb ideje azzal a gondolattal foglalkozik, hogy magyarországi utazást tesz. A Neue Freie Presse értesülése szerint az utazásra még januárban sor kerül. A miniszter tulajdonképpen a nemrégiben Bécsben tartózkodott magyar államférfiak meghívásának tesz eleget. Az utazás teljesen magánjellegű lesz, de a külügyminiszter Budapesten tárgyalni fog illetékes kormánytényezőikkel.

— Meggyilkoltak egy gyermeket. Párisból jelentik: E hét szerdáján a Choissy felé vezető úton az árokban egy 6 éves kisgyermek holttestét találták. A kis áldozaton erős titékek nyomait fedezték fel. A rendőrség több irányban is nyomozott, a napok óta tartó nyomozás azonban mindeddig eredménytelenül végződött. A gyilkosság Páris környékén nagy izgalmat keltett.

— Strasser ernyőt a legdivatosabbak. 175

Fordított világ

A FOGHAZ-LATOGATÓ: Bocsnát, csupán pár szót szeretnék váltani a jogtanácsosommal...

A CFR és a podgoriai villamos új menetrendje

A CFR. menetrendjében — amint már jeleztük — január 10-ikén változások állanak be. Ezek a változások különösen a nemzetközi forgalomba bekapcsolódó gyorsvonatokon jelentősek. Az új menetrend lényeges változásai a következők: A délutáni gyorsvonat ezental 15 óra 37 perckor érkezik és 16 óra 05 perckor indul tovább. Eddig tudvalevőleg a délutáni gyors 16 óra 30 perckor indult Bucuresti felé. Így tehát menetideje január 10-től kezdve egy fél órával előbb lesz. Az éjszakai Rapid 23 óra 31 perckor érkezik Aradra 23 óra 32 perc helyett és 23 óra 36 perckor indul 23 óra 42 perc helyett. A Simeriáról érkező gyorsvonat 14 óra 33 perckor érkezik Aradra és 15 óra 02 perckor indul tovább. Teiusról a Rapid 6 óra 20 perckor érkezik és 7 óra 12 perckor indul 7 óra 09 perc helyett. A többi járatokban csak lényegtelen 1—2 perces differenciák lesznek a most érvényben lévő menetrenddel szemben.

A podgoriai villamos új menetrendje: Aradról indul: 5 óra 5 perc, 8 óra, 13 óra 30 perc és 18 óra. Aradra érkezik: 7 óra 15 perc, 10 óra, 15 óra 30 perc és 20 óra. Pancotáról indul: 5 óra, 8 óra, 13 óra 28 perc és 17 óra 55 perckor. Pancotára érkezik: 7 óra 10 perc, 10 óra 2 perc, 15 óra 35 perc és 20 óra 2 perckor. Radnáról indul: 5 óra 20 perc, 8 óra 20 perc, 13 óra 48 perc és 18 óra 15 perckor. Radnára érkezik: 6 óra 50 perc, 9 óra 45 perc, 15 óra 17 perc és 19 óra 42 perckor. Az Arad—Glogovat között közlekedő villamos új menetrendje: Aradról indul: 12 órakor, Glogovatra érkezik: 12 óra 20 perckor. Glogovatról indul: 12 óra 50 perckor, Aradra érkezik: 13 óra 10 perckor.

— Eljegyzések. Gianotti Elza és Pasztercsák Károly jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kellner Magdi és Sonnenklar Imre jegyesek.

Rotaru Grigore, az aradi járásbírószag tisztviselője és Pap Magda (Arad) jegyesek.

— Vízkereszt a Minoriták templomában. Január 6-án van a karácsonyi ünnepkör második főünnep: Vízkereszt, más néven a Három király ünnep. Latinul Epiphania Domini-nak, az Ur ki nyilatkoztatásának nevezik, annak emlékére, hogy ez alkalommal keresték fel Bethlehembben a napkeleti bölcsek Krisztus szülőhelyét. Emléke továbbá Vízkereszt Jézus megkeresztelkedésének is a Jordán folyóban, minek emlékére az ünnep alkalmával vizet is szentelnek. Innen az ünnep elnevezésének eredete is: Vízkereszt. A belvárosi plébániatemplom előcsarnokában december 5-én, az ünnep előnapján, vasárnap délután lesz az ünnepélyes vízszentelés. Vízkereszt napján az Isteniszteletek ünnepi sorrendben lesznek megtartva. Reggel 6 órától délelőtt fél 12-ig minden órában szentmise. A 7 órai plébániai mise után Kulcsár Kálmán hittanár mond ünnepi szentbeszédet. Délelőtt 10 órakor ünnepi mise. Este 6 órakor Siszmán Gedeon hitoktató prédikál, utána finnepi Iltánia és áldás. — Gradisten az ünnepi isteniszteletet d. e. 10 óral kezdettel Kulcsár Kálmán tartja. Segabán pedig Miklós Jenő segédlelkész. Vízkereszt utáni napokban történnek a lakásszentelések, amelyeket előre bejelenteni a plébániahivatalban lehet.

— Négyezer százéves ember Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Hivatalos számszámhasonlítás adatok szerint Jugoszláviának az 1935. év végén 15 millió lakosa volt. Négyezer ember meghaladta századik életévét és közülük hatvankettő már több mint százhuszéves.

— Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a szája, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Közkórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József viz gyorsan, biztosan és igen enyhén hat s ezért kiváltképp a gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbetegség használják szívesen.

— Kitiünöknek ígérkezik a mezőgazdasági év. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett hírek szerint a szántóföldek országsszerte ragyogó állapotban vannak. Bár nem esett hó, az általános esőzések és a magas hőmérséklet nagyban elősegítették a növényzet fejlődését. A vetés állása kitünő és ha nem következik be váratlan fagy, a mezőgazdasági év kitünőnek ígérkezik. Néhány centiméteres hóra lenne szükség, az őszi vetés betakarása végett.

A Vatikán pénzét is visszafarlik a szankciós államok

A Daily Expressz római tudósítója feltűnést keltő elsőoldali cikkben számol be arról, hogy a Vatikán milyen súlyosan érintik a szankciók. Egy hónap óta nem érkeznek meg Rómába a Péter-fillérek a szankciókban résztvevő országokból. A Vatikán független állam ugyan, de nincs saját bankja. A külföldről érkező pénzeket a Banca Commerciale Italiana útján kapja meg a Vatikán, olasz területen pedig a Banco di Santo Spirito (A Szentlélek Bank) kezeli az egyházi állam pénzügyi érdekeit.

A szankcióban résztvevő államok nem juttathatják el az összegyűjtött Péter-filléreket ezekhez az olasz bankokhoz. Ezért az utolsó hónapban a Vatikán jövedelme erősen megcsappant. Bernardini berni pápai nuncius a legutóbbi genfi tanácsülés alkalmával több ízben felkereste Avenolát, a Népszövetség főtákarát és arról tárgyalt vele, hogy a szankcióban résztvevő államok tegyék lehetővé, hogy a Vatikán megkapja a pénzét.

A pénzügyi nehézségekkel kapcsolatban külföldön az a hír terjedt el, hogy a Vatikán megállapodott Olaszországgal, hogy az olasz állam a külföldön rekedt Péter-fillérekből a maga számára árut vásárolhasson s a pénzt azután Rómában megtérítse a Vatikánnak. A pápai állam hivatalos lapja, az Osservatore Romano, erélyesen megcáfolja ezeket a híreket.

Bizonytalan időre meghosszabbították az adókompenzációt. Tróvatavólag 1935. december 31-én lejárt az adókompenzáció időpontja, de a pénzügyminiszter tegnap küldött körrendeletével bizonytalan időre meghosszabbította a kompenzáció lehetőségét és ez a meghosszabbítás a cédlátható kompenzációkra is vonatkozik. Kivételt képeznek azok a követelések, amelyeket már belföldi kölcsönre lejegyeztek. Ha a belföldi kölcsönkötvényt a kérvényező még nem kapta meg, de a kérvényt már benyújtotta, kompenzálni már nem lehet.

A borbélyok ünnepe zárórája. Az aradi munkakamara közli, hogy a munkaügyi minisztérium rendelkezése értelmében a borbély- és fodrászüzletek január 5-én, vasárnap déli 12 óráig nyitva tarthatnak, hétfőn. Vízkereszt napján egész nap zárva kell tartaniok üzleteiket, míg kedden déli 12 óráig tarthatnak nyitva, délután zárva kell tartaniok.

Pizsamák,
női és férfi lehérművek
legszébb kivitelben, legolcsóbban
**KOZSINEKNÉ lehérmű-
varrodájában készülnek**
Arad, Str. Brancovici 1. sz.

Vészedelemesen árad a Szajna. Párisból jelentik: A Szajna mellékfolyóinak áradása miatt a Szajna gyorsan emelkedik. Az éjszaka valószínűleg túlhaladja Párisnál a vészjelzőpontot. Ebben az esetben a hatóságok megteszik a szükséges óvintézkedéseket. Közvetlen veszélytől nem tartanak.

Sütőmunkások figyelmébe! A sütőmunkások szakszervezete f. hó 6-án, hétfőn d. e. 10 órai kezdettel a szakszervezet Str. M. Nicoara 2. alatti helyiségében közgyűlést tart. Tekintettel arra, hogy a szervezet újjáalakításáról van szó, kérjük úgy a szervezet tagjait, mint a szervezeten kívül álló szaktársakat a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni. A sütőmunkások szakszervezete.

Ma az alábbi gyógyszertárak tartanak éjeli szolgálatot:

HAJÓS: Boly Reg. Maria 8.
KAIN: Piata Avram Iancu
MEDERMAYER: Piata St. Sava.

Hétfőn az alábbi gyógyszertárak tartanak éjeli szolgálatot:

JANKA: Bulevardul Regele Ferdinand.
SZONDI: Str. Consistoriului.
WEISZ: Piata Avram Iancu.

A Magyar Bál rendezőbizottsága ezúton is kéri mindazon kereskedőket és magánosokat, akik a bál tombolasátrához adományokat adnak, hogy azokat a bizottság által kibocsájtott gyűjtővevők birtokosainak kiszolgálni sziveskedjenek.

Kiépítik a muresparti árvízvédelmi falat. Aradváros vezetősége elhatározta Muresan Ioan városi főmérnök javaslatára, hogy a Mures városi partján emelt védőfalat a Decebal-hídtól a tennispályáig kiépíteti.

Uj ucca nyílik Aradváros szívében. Dr. Cotioiu Romulus az átmeneti bizottság mai ülésén javaslatot tett arra vonatkozóan, hogy a pénzügyigazgatóság és a prefektúra épülete között lévő, a Regina Maria utat a Carol uttal összekötő és jelenleg elzárt uccát nyissák meg és a város szempontjából hasznosítsák. Három megoldási lehetőség kínálkozik — mondotta. Az első az, hogy az ucca Regina felőli bejáratánál épületet emeljenek, ahol különböző cikkeket árusítanak vagy pedig az ucca két oldalán nyissanak bódé jellegű üzleteket. A második megoldás, hogy itt helyezték el a kocsialomást, a harmadik pedig, hogy az uccát parkirozzák. Az átmeneti bizottság az első megoldás mellett döntött és megbizta a mérnöki hivatalt, hogy erre vonatkozóan tervezetet dolgozzon ki. Az üzlet céljára alkalmas helyet árlejtés útján adják bérbé.

Ha a Jézuska
pyjamára vagy fehérneműre való anyagot hozott, elkészíti olcsón és kifogástalanul 94
Bakács Str. Bratianu 11a.,
főposta kapujával szembe.

Ujpest-Törökország 5:1 (2:1). Bey Oghuból jelentik: Az Ujpest csapata szombaton mérkőzött a török válogatottal és azt 5:1 (2:1) arányban legyőzte. Az Ujpest góljai közül Pusztai és Kocsis kettőt-kettőt, Barna egyet lőtt.

A gangsterek jó ötlete
Csikágóból jelentik: Egy öttagú betörőbanda hétfő éjjel behatolt egy nagy vállalat pénztártermébe és megakarta furni a páncélszekrényt. Kísérletük nem járt eredménnyel, mire telefonáltak egy szállítótársalatnak, amely teherautót küldött a helyszínre. A szállítómunkásokkal felrakatták a teherautóra a pénzszekrényt, valamilyen ürüggyel visszaküldték őket a házba, azután felugrottak a teherautóra és elvágtatták a pénzszekrényt. A rendőrség még nem akadt nyomukra.

Utolsó értesítés. Aradmegye szőlőtermelői ezennel értesítetnek, hogy a Mezőgazdasági Kamara aradmegyei tagozata csak folyó év január 13-ig veszi át a bormintákat a bucaresti-i borkiállítás céljából rendezett aradi borverseny részére. Minden borfajtából 2 üveg kell. Az üveg fehér színű, 1 liter irtartalmu, kifogástalan tisztaságu és egészséges kifőtt dugóval kell bírjon, hogy a bor meg ne törjön. A próbák a Mezőgazdasági Kamara helyiségében Str. Gh. Popa No. 4., első emelet 31. sz. ajtónál adandók át.

A Societatea pensionarilor public din Arad Str. A. Mocioni No. 12.) A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyűlése felhívja tagjait, hogy az állampolgársági bizonyítványt kedden, január 7-én adják át az egyesület vezetőségének, mert ellenesetben az életbenléti bizonyítványt a kerületi rendőrség a belügyminisztérium rendőrzérigazgatóságának körrendelete folytán nem állítja ki. Egyben értesítjük tagjainkat, hogy az 1935. évi carnettek érvényessége január 15-ig meg lett hosszabbítva. Az elnökség.

Reklám nélkül is tudja fiatal mint öreg, Gárdonyinál kapható
a legjobb szemüveg 111
Arad szaklászterésze, a Minorita-téplóm mellett.

A „Reggel”. Budapest legkitünőbb hétfői lapja, Lázár Miklós briliáns újságja minden újságárusnál kapható. A „Reggel” a magyar újságírás szenzációja, a magyar sajtó legérdekesebb, legváltozatosabb, legtartalmasabb, legszórakoztatóbb vezető organuma. Lázár Miklós vezércikkkel és a „Reggel” népszerű színházi, társadalmi, divat, mozi, könyvkritika, stb. rovatai az újságolvasó közönség minden rétege előtt nélkülözhetetlen olvasmányává avatják ezt az európai szinten álló magyar hétfői hetilapot. A „Reggel” ma Romániában 5 lei. 3696

JAWOL
azonnal megszűnteti fejförcseit, fogfájását, nátháját, idegességét
doboz **3** pasztillával **lei 9**
Kapható minden gyógyszerárban

Arad vivósportjának fejlődése

Pellegrini vivóiskolája a vivósportban Aradot a többi ardeali városok fölé emelte

A meglepően enyhe idő a téli sportolók terveit már huzamosabb idő óta keresztelzi. A jelek arra mutatnak, hogy a korcsolyázás és a közeli vidékeken a ski még hosszú ideig az álmok birodalmába tartozik. Az egyetlen lehetőség, ami a városi mozogni, sportolni vágyó ember számára kínálkozik: a vivóterem. Szébb, előkelőbb, jellemfejlesztőbb sportot el sem lehet képzelni, mint a vivás. Ez a férfias sportág ugyszólván minden kulturálamban nélkülözhetetlen testedző és szórakozási alkalom.

Ugyszólván nincs hét, hogy valamilyen nagyszabású vivóküzddelemről ne érkezne hír. Éppen az elmúlt héten fejeződött be Budapesten a mindhárom fegyvernemben megtartott mesterverseny, amelyen két romániai versenyző, Szabó László és Csizsár is részt vett. Olaszország a közel jövőben tartia a vivó európai bajnokságot, a berlini olimpiáson a vivóküzddelemekben legalább 14-16 ország részvételére lehet számítani.

Aradon február 2-ikán kezdődik az Aradváros bajnokságáért tartandó verseny. Mindezt eklatáns bizonyítéka a vivósport nagy népszerűségének és elterjedtségének. Arad a vivás terén a többi ardeali várossal szemben tagadhatatlan, nagy előnyben van, mert amíg a legtöbb városban kezdő vivók tanítják ezt a nemes sportot, addig Arad a kiváló vivómester, Pellegrini Virgil ittelésével büszkélkedhetik. Azt, hogy Pellegrini itt van, nem is tudjuk kellőleg értékelni és csak akkor értjük meg, hogy milyen nyeresége Aradnak, amikor — nincs itt. Emlékezzünk csak jól vissza, hogy amikor néhány év előtt Pellegrini Aradról eltávozott, utána az aradi vivók kérveték, hogy térjen vissza városunkba. Pellegrini Virgil vivóiskolája Arad sportéletének büszkesége és ez a vivóterem módot nyújt arra, hogy Arad sportolói minden időben felfrissíthessék városi foglalatosságuk során elernyedő izmaikat.

Bérczy Ilonánál (Piata Avram Iancu 21. szám.)
hétfőn és pénteken 9 órai kezdettel táncvizsga! F. hó 14-én (kedden) 9 órakor új kurzus kezdődik! 153

Nagyarányu sorozatos háztólválásról tett ma feljelentést az aradi rendőrségen Rácz Gyula aradi gyáros, Str. Vasile Goldis 3. szám alatti lakos. Elmondta, hogy lakásának a szekrényeiből ismeretlen tettes álkules segítségével az utóbbi időben állandóan lopkodja az ott levő fehérneműt és ékszereket és az ellopott tárgyak értéke eddig már legalább 10.000 leit tesz ki. A rendőrség a nagyarányu tolvajlás ügyében megindította a vizsgálatot.

Január 11-én MAGYAR BÁL a Fehér Keresztben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Arad legfényesebb márvány-palotájától — a sötét pincéig...

Most temették el az Aradi Ipar- és Népbankot — A felszámoló-bizottság, amely a napokban tartotta meg utolsó közgyűlését, nyolcvanmillió leit fizetett ki a hitelezőknek

Régi szokás, hogy az esztendő elején beszámol a sajtó az év legnevezetesebb politikai, közgazdasági, társadalmi, művészi és bünyügyi eseményeiről. Amit alább megírok, az a letűnt év utolsó napján történt. Külsőségeiben talán szürkének látszik ez az esemény: a sok évtizeden át elsők között állt Aradi Ipar- és Népbank felszámoló-bizottsága Momák Floris elnökölte alatt megtartotta utolsó közgyűlését, amelyen dr. Fischer Jenő, a bizottság ügyésze bejelentette, hogy ezzel a közgyűléssel befejeződött a felszámolás és a bizottság teljesen lezárta a nagyhirű Népbank körül zajlott izgalmas eseményeket.

— Elvégeztetett — mondta a bizottság ügyésze — a betéteseknek és a hitelezőknek kerekén 80 millió leit fizettünk ki. A betevők 80 százalékat kaptak, de a váltóhitelezőket 100 százalékig kielégítettük; a mai viszonyok között ennél többet nem tehattünk. A volt tisztviselők 2 és fél millió leit kaptak, mert Tagányi Sándor egykori igazgatósági tag örökösei átengedték a színházzal szemben levő emeletes házat, amely eladásra került és ennek árát kapták meg a hivatalnokok.

Emlékeztünk szerint a Népbank igazgatóságának több tagja nagy összegeket fizetett ki, hogy minél nagyobb százalék-kielégítést kaphassanak a betevők és más hitelezők. Néhaj báró Solymossy Lajos 9 millió leit, Tagányi és örökösei is néhány milliót, a már elhunyt Hehs Vilmos sok millió leit és egy másik igazgatósági tag, aki most is magas pozíciót tölt be, másfél milliót adott az intézet szánására. A két Hehst, Tagányit és Solymossyt a bánat és az izgalom ölte meg.

— Mi történt a mázsás üzleti könyvekkel, okiratokkal, a levelek százezreivel? Hová kerültek ezek? — kértem a felszámoló-bizottság ügyésztől.

— Az összes könyveket a Catedralei-téren levő egyik bérlház pincéjében helyeztük örök nyugalomra, a többi iratokat pedig csak csomagoló-papirokként adtuk el — felelte Fischer Jenő dr.

Arad legszebb, legértékesebb márvány-palotájából a sötét pincébe került hát az a nagy pénztárca, amely sok évtizeden át egyik legnevezetesebb gazdasági tényezője volt Aradnak és környékének. Az igazgatóság tagja, a már szintén elhunyt báró Bohus Lajos kevéssel a háború előtt négy millió aranykoronával felépítette a színházzal szemben levő, luxusszerű, márvánnyal díszített, háromemeletes bérpalotát, amelynek I. emeleti főfrontját az akkor erős, kitünően prosperáló Népbank foglalta el. Báró Bohus a banktól vett kölcsönből építtette a fényes palotát, de néhány év múlva anyagi helyzete meggyöngyült és a Népbank akkor megvette tőle az épületet, amelyet székházzá avatott. Amikor pedig az intézet működése megszűnt, 25 millió leiert vette meg a házat mai tulajdonosa, a Banca Romaneasca.

Azonban nemcsak ragyogó palotát, hanem a háború előtt hétémeletes termény- és áruaktárt is építtetett Aradon és a modernül felszerelt raktárban intenzív beraktározási üzletet folytatott mindaddig, amíg árverésen el kellett adni. A vasúti állomás közelében levő hatalmas raktárt a rossz viszonyok miatt most kénytelen zárva tartani az új tulajdonos,

aki szintén jelentős összegeket fektetett bele. A Népbanknak még Csabán is kitünően jövedelmező áruaktára volt, amelyet a háború után ugyancsak el kellett adnia.

A bank multja? Az a bizonyos régmúlt? Az is tele van megdöbbentő tragédiákkal... Böhm Alajos, aki több mint 30 év előtt volt vezérigazgató, a bank millióival titokban a pesti tőzsdén játszott. Előbb nyert és visszatette a bank pénzét, azután vesztett és sikkasztott, majd tovább vesztett és még többet sikkasztott. Néhaj Hehs Béla, az akkori cégvezető bizalmasan feltárta az igazgatóság előtt a súlyos visszaélést és mértették Böhm ellen a feljelentést. A szigorú Meszlényi Antal vezető királyi ügyész titokban gyorsan kinyomozta a bűncselekmény összes részleteit, de senkinek sem szólt. A sajtó semmit sem tudott róla. Egy este a színházban így szólt az ügyész az újságíróknak:

— Szerkesztő urak, holnap reggel hétkor legyenek a hivatalomban, mert hajnalban nagy szenzáció lesz!... Előkelő letartóztatás. Az illető itt van a színházban és még nem sejtő, hogy milyen sors vár rá. Többet nem mondhatok, de holnap mindent megírhatnak.

A kollegák szája nyitva maradt a csodálkozástól. Nagyon komoly ügy lehet, Meszlényi nem szokott tréfálni. Néhányan le se feküdtek, hanem másnap reggel 7 órakor pontosan megjelentek a főúrvésznél, aki nyugodtan közölte velük, hogy Böhm vezérigazgató már hajnalban millió sikkasztásokat vallott be. A könnyelmű ember 5 évi börtönt kapott.

Azután Hehs Bélát nevezték ki vezérigazgatónak és az új vezetés alatt gyorsan fejlődött a bank, mindaddig, amíg nemcsak ő betegedett meg, hanem a viszonyok is súlyosan leromlottak. És a nagy Népbanknak, a márványpalotásnak, az aranyban uszónak dicsőséges évek után most sötét pincébe kerültek kicsivé zsugorodott földi maradványai... Sirhantját nem díszíti magas, fehér márványemlék, csak sok millió fehér váltóblanketta, amelyek a föld alatt gyorsan elsárgulnak, mint hulló, őszi falevelek... B. L.

— Súlyosbodott a román-görög kereskedelmi és fizetési konfliktus. Bucurestiből jelentik: A Görögországgal folytatott tárgyalások holnapra jutottak. Az Athénből visszaérkezett bizottság kijelentette, hogy az ellentétek áthidalhatatlanok. Petroleum- és benzinelexportunkért szabad devizát kértünk, de a görögök ezt megtagadták és háromlugu fizetési egyezményt javasoltak, amelynek alapján az alábbi összegeket kapnánk: 100 millió dragma követelésünkért renten-márkát s részben görög árukat, 100 millióért pedig pengőt és osztrák schillinget, mert a fenti három állam sokkal tartozik Görögországnak és azokkal akarja a mi nagy követeléseinket kifizettetni. Ezt a feltételt mi nem fogadtuk el. Ghiurghiu, a delegáció elnöke most azt javasolja a Tatarescu-kormánynak: semmiféle görög árut ne engedjen be hozzánk és a már kiadott behozatali engedélyeket is vonja vissza. Mivel e hó 10-én a Balkán-államok gazdasági bizottsága ülést tart és azon Görögország képviselője is megjelenik, a kormány ott akarja elintéztetni a konfliktust.

Hargitay Bertalan jubilál

Az ország egyik legjelentősebb pénzügyi vezetőnek, az Erdélyi Bank és Takarékpénztárnak vezérigazgatója: Hargitay Bertalan munkássága harminc esztendő jubileumához érkezett el. Ez a jubileum nemcsak Hargitay Bertalan ünnepe és nemcsak az Erdélyi Banké, hanem az ország és különösen Ardeal közgazdasági és pénzügyi köreibé.

Hargitay Bertalan Aradon is jól ismerik, hiszen esztendővel ezelőtt ő volt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának igazgatója és a legutóbbi időkig is minden évben egyszer ellátogat Aradra, ahol őszinte örömmel fogadják mindazok, akik megtanulták ezt a kiváló egyéniséget tisztelni és becsülni.

Hargitay Bertalan kora fiatalága óta a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szolgálatában állott. Ennek az európai tekintélyű pénzügyi intézetnek vezetősége és elsősorban Weiss Fülöp, a bank elnöke, idejében felismerték Hargitay Bertalan kvalitásait és megfelelő pozíciót biztosítottak számára. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja felállítását nagy mértékben köszönhetjük Hargitay Bertalan irányító energiájának. Később, amikor az Erdélyi Bank és Takarékpénztár megalakult, Hargitay Bertalan ennek a hatalmas szervezetnek élére került, mint a bank központi vezérigazgatója.

Munkája nemcsak az általa vezetett intézmény fejlesztésére, de az országos hitelezési fellendítésére is kiterjedt és minden egészséges vállalkozói és termelői szándék nála meghallgatásra és megértésre talált. Pénzügyi vezetői tevékenységét az a konzervatívizmus jelenti, amely a modern idők követelményeinek szem előtt tartása mellett ma minden józan pénzügyi politika alapja.

Pályája harminc esztendő fordulója alkalmából az ország gazdasági életének vezetői őszinte jókívánságaikkal fordulnak pénzügyi életünk eme kiválóságára felé.

— Február elsejéig befizetendő az 1936. első évnegyedére az autódadók. A pénzügyminisztérium rendeletét adott ki, amely szerint az 1936. év első negyedére járó autódadót — amelyet a törvény szerint január elején kellene befizetni — február elsejéig fizethetik be az autótulajdonosok. Aki a felhívásnak nem tesz eleget, az adó háromszorosát fogja megfizetni.

— Bulgáriában 25 százalékra csökkentették a papírpénz aranyfedezetét. Szófiából jelentik: A kormány a stabilizációs törvény alapján a léva aranyfedezetét az eddigi 33 és fél százalékról 25 százalékra szállította le. A Népszövetség pénzügyi bizottsága azért járult hozzá az aranyfedezet csökkentéséhez, hogy elősegítse Bulgária áru-kivitelének fokozását.

— AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN JÓL ALLNAK A VETÉSEK. A földművelésügyi minisztérium a hozzáérkezett hivatalos adatok alapján az alábbiakat közli: Decemberben a nyugati országgrészen elég hó esett és az nem olvadt el azonnal, de más helyeken meleg volt az idő. Az őszi vetés nagyon szépen fejlődött és a mostani enyhe időjárás kedvező, mert a búzát a legtöbb helyen késve vetették el. Az esetben, ha az északeurópai fagy ide is áttérjedne, úgy a mezőgazdaság sokat szenvedne, mert a hó időközben elolvadt és a vetésnek nincs takarója. Ezidőszert a vetemények jó állapotban vannak.

— Menetrendváltás az Arad-bucuresti-i vonalon. Mint Bucurestiből jelentik, január 10-től megváltozik egyes személyszállító vonatok menetrendje, főleg a fővonalakon. Ugyanis a vonatok az utóbbi időben nagy késéssel közlekedtek, mert az állomásokon nagyon rövid tartózkodási idejük volt s ezt folyton meg kellett hosszabbítani. Hogy a késéseket kiküszöböljék, a vasutigazgatóság megváltoztatta a vonatok indulási és érkezési idejét és meghosszabbította a menetidőt. Ez több aradi vonatra is vonatkozik. Arad és Bucuresti között az alábbi változásokat eszközlik: Bucuresti északi pályaudvarról induló 201. sz. és az oda érkező 202. sz. gyorsvonat. A Bucuresti—Arad—Budapest—Páris expressz, a 21 és 22. sz. Dacia-rapid, amely Bucuresti—Arad—Budapest között közlekedik, ezután megrövidített menetidővel közlekednek. Természetesen a fentiekén kívül még több gyors- és személyvonat menetrendje változik a fő- és mellékvonalakon is, de a részletek mostanig nem kerültek nyilvánosságra.

Erősen emelkedett az aradi telekkönyv forgalma 1935-ben

A telekkönyvi hivatal érdekes kimutatása az utóbbi 2 évről

Az aradi telekkönyvi hivatalban most készült el az 1935. év ingatlanforgalmáról, a megterhelésekről és a terhek törléséről szóló kimutatás, amely — az 1934. évi statisztikával összehasonlítva — az ingatlanok múlt évi nagy forgalmát igazolja. A bekebelezési összegek óriási emelkedését a konverzió megszűnése idézte elő. A kimutatást az alábbiakban ismertettjük:

TULAJDONJOG BEKEBELEZÉSE: 1934-ben: Adásvétel címén 1326 esetben, 1935-ben 1653 esetben, Öröklés címén 239 (247), Ajándék címén 72 (70), Vétel árverésen 26 (30), Kisajátítás és egyéb címén 38 (80), Végrehajtással 2 (2). Összesen 1703 (2082) esetben. Ezeknek összvétel-ára 66,776.861 lei. 1935-ben 118,525.793 lei és 200 dollár.

ZALOGJOG BEKEBELEZÉSE: 1934-ben: Váltóhitelek és kölcsön címén 358 esetben 54,802.502 lei, 70.000 schilling, 1935-ben: 530 esetben 134,810.587 lei, Biztosítéki és egyéb címén 261 esetben 3,363.000 lei, (460 esetben 3,648.500 lei), Végrehajtási zálogjog bekebelezéseként 186 esetben 3,827.080 lei, (253 esetben 4,326.019 lei), Végrehajtási jog feljegyzése címén 17 esetben 2,460.937 lei, (17 esetben 637.589 lei).

ZALOGJOG TÖRLÉSE: 1934-ben: Váltóhitelek, kölcsön, bizt. és egyéb címén 442 esetben 64,778.218 lei, 12,800.000 Ft., 15.300 dollár, 3000 hollandforint, 3500 korona. 1935-ben: 601 esetben 78,061.911 lei, 5450 dollár, 1744 hollandforint, 169.100 korona, 15.000 schilling. 1934-ben: Végrehajtási zálogjog törlése címén 64 esetben 1,162.064 lei, 1935-ben: 87 esetben 1,068.286 lei, 164 dollár, 102 schilling.

INGATLAN ÁRVERÉSI KÉRVÉNY: 1934-ben: 104, 1935-ben: 476.

= **Módosítják a városi új költségvetést.** Arad város vezetősége dr. Cottoiu Romulus javaslatára elhatározta, hogy a jövő hét szerdán újra összeül és a költségvetés módosításának részleteit beszéli meg. A módosított városi költségvetés megfelelő kereteket kíván teremteni a vezetőség új városfejlesztési programjához.

= **Letartóztatták az ardeall híres fekete-tözsédeseket és valutahamisítókat.** Odorheiből jelentik: Néhány héttel ezelőtt a rendőrség letartóztatta Vencu Ilie, Spilmann Áron és Jenő zugvalutásokat, akiknek vallomása alapján F. Hermina dugazdag sibiu lakost is őrizetbe vették. Brezoianu dr. vizsgálóbíró most megállapította, hogy F. Abraham sibiu lakos címére 2 millió lei érkezett Oradeáról, Satu Mare-ről, Cluj-ról, Fagarasról az ottani nagykereskedőktől, akik ellen most szintén megindult az eljárás. Érdekes, hogy Vencu Ilie 5 darab 10 fontsterlinges papírpénzt is értékesíteni akart, de a hatóság akkor tartóztatta le, amikor az angol valutáért 32.000 lei vételárat akart felvenni. A vizsgálóbíró kiderítette, hogy a fontsterling hamisítvány és úgy ezért, valamint a zugdeviza átutalásokért folyik az eljárás a letartóztatott egyének és bűntársaik ellen.

= **Február 1-ig be kell jelenteni minden alkalmazottat.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A román személyzet alkalmazásáról szóló törvény értelmében minden ipari, kereskedelmi, bányai vagy pénzügyi vállalat tartozik alkalmazottairól kimutatást készíteni és azt február 1-ig a kereskedelmi minisztériumhoz két példányban felterjeszteni. A kimutatáshoz szükséges nyomtatványok elkészültek és azok szerdán délelőtt már kaphatók a Kereskedelmi és Iparkamaránál. Más-más nyomtatvány van előírva a 20 alkalmazottnál kevesebb és a husznál többel dolgozó vállalatok számára. A Kamara felkéri az összes céget, hogy akik a nyomtatványért küldenek, legyen tisztában azzal, hogy hány alkalmazott bejelentésére szolgáló nyomtatványra van szükségük.

= **Erődbe helyezik el Amerika 10 milliárdnyi aranytartalmát.** New-Yorkból jelentik: Az Egyesült Államok Kormánya a 10 milliárdnyi aranytartalmát Kentucky állam egyik orra a célra készült erődjében fogja őriztetni. A sziklák között épített nagyszerű folyosókat dinamittal robbantották ki és az amerikai rendőrségnek nagy munkát ad az arany átszállítása. Külön páncélvonatokon egyszerre csak 75 millió dollár értékű aranyat fognak szállítani és a vonatokat gépfegyverrel és bombákkal felszerelt katonai szakaszok kísérik.

RÖVIDESEN

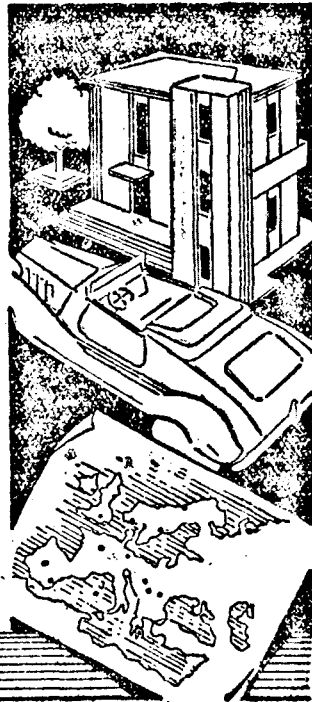
Vásároljon idejében sorsjegyet. Legyen az 1936. év a Sorsjáték szerencse-éve.

Január 15.-én lesz a 3. osztály, február 15.-én a 4. osztály húzása.

Ne fusson el a szerencse, elől!

A 3. osztály húzása ez év január 15.-én lesz.

A 4. osztály húzása február 15.-én.

megvalósulnak tervei!

MINDEN, amit erre az évré megálmodott, teljesülhet: 1936-ban 12 ízben, minden hónap 15.-én kopogtat a szerencse az Ön ajtaján. A szerencse szákjában számilliók vannak, százazref a nagy és kis nyereseményeknek. A szerencse még nem tudja, kit fog választani, de keze csak azon akad meg akinek van. Állami Sorsjáték sorsjegye.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK.

Bucurestiben folytatják az angol-román kereskedelmi és fizetési tárgyalásokat

Londoni bizottság érkezik a fővárosba, hogy a január 31-én lejáró szerződések megújításáról tanácskozzon

Amint már jelentettük, megtörténtek az előkészületek, hogy az e hó 31-én lejáró angol-román kereskedelmi és fizetési egyezmények helyett új szerződéseket kössenek. Hoare Reginald bucaresti-i angol követ bejelentette a kereskedelmi minisztériumban, hogy e célból e hó 27.-én delegáció érkezik Londonba és nyomban megkezdí a tárgyalásokat.

Beavatották állítása szerint meg fog változni az eddigi export- és importarány a két állam között, mert a Tatarescu-kormány azt szeretné, hogy az angol gyarmatokra és egész Angliába minél több árut szállítsunk és ezáltal gyarapodjon a Jegybank erősdeviza-álladéka.

A régi kereskedelmi tartozások fizetési feltételeit is végleg elintézik, mert még az angol delegáció megérkezése előtt feltétlenül bejelentik a bucaresti-i zugtözsde történt titkos fontsterling átutalásokat és akkor a Banca Nationala előtt teljesen tisztán áll, hogy ténylegesen mennyi az árutartozásunk Angliával szemben. A zugátutalási bejelentéseket a deviza-kegyelmi törvény írja elő. Ha a Jegybank pontosan tudja a tartozások összegét,

akkor gyorsabban egyenlítheti ki a számlák összegeit.

A törlesztésekre pontos programot készítenek és azt be is tartják, úgy, hogy az új importárúk fizetésére is megfelelő devizát tartalékolnak és a régi árutartozásokat az új importért járó fizetésekkel együtt egyenlíthi ki. A tárgyalásokra való tekintettel Costinescu kereskedelmi miniszter megrövidíti szabadságidejét és már a napokban visszaérkezik Bucurestibe.

= Franciaországból megszűnt az aranykivitel — leszállítják a bankkamatlábát. Mint Párisból jelentik, a pénzügyminisztérium megállapította, hogy az arany nagymérvű kiáramlása megszűnt és ezért a Jegybank január 9-től leszállítja a hivatalos bankkamatlábát.

— A mézárások forgalmiadó kivétési kötelezettsége a nyersbőrök után. Az aradi kivétési pénzügyigazgatóság forgalmiadó ügyosztálya a következőket közli: 1935. július elsejétől visszamenőleg a mézárások 3 százalékos forgalmiadót fizetnek a nyersbőr után. Azok az üzlettulajdonosok, akik az ugynevezett „felvágottak” után már fizettek forgalmiadót és regisztrert vezettek, kötelesek abba a nyersbőr számára új rovatot beállítani. De akiknek mostanig nem volt forgalmiadó-regiszterük, a rendelet értelmében most fogják azok vezetését megkezdeni. A forgalmiadó könyveket láttatkozás céljából azonnal mutassák be a pénzügyigazgatóságon a fenti kategóriába tartozó mézárások és bentesek.

100 lei

a Pintér Lajos és Bérczi György szerkesztésében megjelent 200 oldalas gazdag tartalmu 171

irodalmi almanach

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

A szmoking

Tévedések elkerülése végett, nem tértem át a női divatról a férfidivat rovátvezetésére. A „szmoking” cím alatt a legujabb női ruhadarabot értem. Az úgy volt kérem, hogy már éppen csodálkozni akartam, hogy a hölgyek még csak az estélyiruha divatban nem utánozzák a férfiakat, amikor azt olvasom, hogy a párisi demi-bemutatókon csaknem minden nagyobb divatház a szmokingruhákat favorizálta. A bemutatót vásárlás követte és ma arra ébredünk, hogy elegáns asszony egy lépést sem tehei szmoking ruha nélkül.

Ha elgondoljuk, végeredményben roppant cionytelen ráknézve ez a férfiakat utánozó divat, sőt hogy úgy mondjam: lealacsonyító. Miért kell nekünk pont a férfiakat alapul venni a ruháink divatjánál? És miért van az, hogy pl. a férfiak még soha semmi nem vettek át tőlünk az ő divatjukhoz? De ezen itt most hiába tüprengünk. Tény, hogy a szmoking, jött, látták és — győzött. Ismét tehát 1:0 a férfiak javára. (De legalább nálunk is olyan hosszantartó lenne, mint a férfiaknál.)

Egyszerűen a szmoking! Végy tehát egy fekete bársony vagy selyem hosszú szoknyát, azt szlicceltesd fel csaknem a térdedig, ehhez csináltas egy fehér, vagy ecru csipkebluzt, puffos, vagy hosszú ujjakkal és az egész bluzt „vond be” egy a szok-

nya anyagából készült szmoking kabáttal, harr-fazonnal, vállban erősen huzott puffos ujjakkal, elől szembegombolva, sveifolva, tehát épp úgy, ahogy a férfiaknál elő van írva.

Láttunk sok nagy esti ruhát is ilyen megoldással. Roppant tetszett egy-egy rózsaszínű moiré ruha, mely dekolázssal, remekbeszabott szoknyával és erre egy rózsaszínű szmoking-kabát, a kihajtóján egy élénk színű székfűvel. Olyan csinos volt, hogy — valljuk be — a férfiak még se tudnak ilyen szépen kinézni szmokingjukban.

Egy másik csinos ruha: acélkék bársony, már valamivel rövidebb szoknya, halványkék satin bluz, bársony kabát. Ezt a ruhát pl. nyugodtan lehet majd tavasszal is viselni, mert kiszivárgott hírek szerint, tavasszal is divat lesz a szmoking, még pedig a régi pepita szoknya, sima egyszínű szmoking kabáttal.

Szóval a szmoking meghódított bennünket és most várakozási állápontra helyezkedünk, hogy a frakkra és a hajdani Ferenc József-re mikor fog sor kerülni...

Divatós toilettek diszitására ékszerutánczátok, divatgombok, csattok, ruhadíszek, clippek őrési választékban legelőnyösebben Mikolás Kamillánál (Str. Bratianu, Minorita-palota) kaphatók.

Divatposta

Ibolya. Legszebb lenne egy fehér vagy rózsaszínű georgette görögös ruha: mellől egész hosszan végig plisszírozva, a mell alatt közvetlen arany, vagy ezüst öv végig megkötve, a vállpántok is ezüst, vagy aranyak lennének. Ugyanilyen saruval. Üdvözlét.

Magas hölgy. Halványkék esti ruhájához ezüst lamé szmokingkabát-beléptőt ajánlok. Üdvözlét.

Böske. Értesítsen jöveteléről, akkor az időmet úgy fogam beosztani. Meleg üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz-körút 35., küldjék.

Háztartási titkok

Őszi faleveleket, ha szobában dísz gyanánt akarjuk felhasználni, akkor előbb minden egyes levelet alaposan át kell vasalni langyos vassal, akkor sokáig szép lesz a szobában.

Soha ne dobjunk el a lehámozott narancshéjkat, mert ha azt összegyűjtöttük, szezon végén csinálhatunk belőle cukrozott narancshéjkat.

Mazsolaszöllőt, ha új, friss, soha nem szabad megmosni, mert ez által veszít édességéből, hanem csak a szárát kell kiszedni és tiszta ruhában alaposan átdörzsölni.

FIUME kávéját, teáját és egyéb különlegességeit 5239 házaló-kézbe nem adja, mert azt az üz. etében a legkisebb mennyiséget is **olesóbban megkapja.** P. Avram Iancu 17. a Bársony-cég mellett.

Kemény tésztát ha akarunk gyurni, soha nem vízzel, hanem tejjel kell összegyurni.

Régi parafadugókat ne dobjunk el, hanem gyűjtsük össze és ezt nagyszerűen lehet használni edények aljának tisztításánál. Az edény aljára rá-

Szeplős, pattanásos,

májtoltos, mitesseres arcát hozassa rendbe **PILISINE** kozmetikai salonban, Eulav. Regina Maria 17. (Réthyház.)

Tanítványok kiképzése!

öntjük a köpört és nem ronggyal, hanem parafadugóval mossuk át illetve dörzsöljük. Sokkal gyorsabban megy és sokkal szebb lesz tőle az edény.

Bridge-teák

Most télen, mikor gyakran kapunk vendégeket vacsora után meg lehetesen fejtörést okoz a házi-asszonyoknak, hogy mivel kínálja meg a legolcsóbban és legszebben. Néhány étrendet összeállítottunk alant, az esetben, ha a vendégek 9—10 órára jönnek:

I. Fekete-kávé tejszinhabbal. Torta, egy vagy kettő a szerint, hogy hányan vannak. Később pedig bort adunk sajtos, vagy sós süteményekkel.

II. Fekete-kávé tejszinhabbal. Édes, sós aprósütemények, likőr. Parfé, vagy jardinette.

Ha ugynevezett „ucsorára” vannak vendégeink, illetve uzsonna, vacsora egyben, akkor hideg felvágottakat adunk. Nagyon szép és érdekes menü összeállítás volt a minap megtartott egyik társaság-beli előkelő dáma ucsoráján.

Az ucsora pontban 9-kor vette kezdetét, a vendégek pedig 7-kor érkeztek, természetesen — bridgelnél kezdtek azonnal. 9-kor megszólalt a gong és feltárult a nagy ebédlő ajtó, ahol hosszú asztal volt szépen megterítve fehér abrosszal, közepén egy nagy kristály váza virággal, amelyből elágaztak minden tányérhoz virágfüzések, zöld levelek. Az asztal közepén volt továbbá egy nagy májpástétom-óra, amelyben a számok szarvasgombából voltak kirakva és az ugyancsak szarvasgombából mutatott 9 órát mutatott. Volt az asztalon vaj is úgy megcsinálva, mint egy hólapdázó lány. Általában az volt az érdekes, hogy minden étel úgy volt elkészítve, hogy valamihez hasonlítson. Ezt követte 4—5 ezüst tálon gyönyörű szervirozásban: imbis, felvágottak, szardínia, sülték, kaszinótojás, savanyu, lazac, aszpik. Utána volt egy hatalmas csokoládétorta, ami viszont egy kockának volt elkészítve, amelyen a nyerő pontokat tejszinhab pontok helyettesítették.

Végül pedig egy jardinette kosár mintájú parfé. Hatalmas kosárban egy ananász dinnye, e körül pedig minden elképzelhető gyümölcs.

Mondanom sem kell, hogy a jelenlévő hölgyek nem tudtak enni, mert olyan frappáns volt minden és alig győzték lenézni, lekopirozni a dolgokat, ha majd viszonzásra kerül a sor, ők legalább is felülzárnyalják a háziasszonyt.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Egy hóra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	Lei 840.—
Külföldre havonta 50.—	Lei, jel 1000.

Színház - Művészet

Bartók Béla

visszautasította a Kisfaludy-Társaság által felajánlott Greguss-érmét

Budapestről jelentik: A budapesti Kisfaludy Társaság a Greguss-érmét az idén Bartók Bélának ítélte oda. A díj az 1929—1934-es évkör legkiválóbb zeneművészeti alkotása számára volt esedékes. A társaság az emlékérmét Bartók első zenekari szvitjéért ítélte oda a művészeknek. A szvittet a társaság előadója szerint 1929-ben adták elő először. A határozat mélyen sértette Bartók Bélát és a világhírű magyar zeneszerző levelet intézett a Kisfaludy Társasághoz, amelyben rámutat arra, hogy a szóbanforgó szvittet 24 éves korában írta és az még 1909-ben került bemutatásra. Éppen ezért visszautasítja a Greguss-érmét és azt tanácsolja levelében, hogy a jövőben válasszanak olyan előadót, aki ért a zenéhez, minthogy, bár a szvit a szívéhez nőtt, de azóta sokkal különb műveket is előadtak már Magyarországon. Végül Bartók kijelentette, hogy az érmet sem életében, sem holtában nem fogadja el. Bartók különben csütörtökön már el is utazott Budapestről Londonba, ahol második zongoraversenye kerül bemutatásra.

A VÁROSI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

* Ma, Vízkereszt előnapján szünetel a Magyar Színház.

Hétfőn délután 3 órakor: Három ember a hóban. Operett.

Délután 6 órakor: Érettségi. Vigjáték.

Este 9 órakor: Három ember a hóban.

Kedden és szerdán nagy újdonság: Katz bácsi. Énekes vigjáték.

Csütörtökön: Vallomás. Újdonság.

* Jókai 3000 pengős irodalmi díját egy ardeali származású író nyerte el. Budapestről jelentik: Ma adták ki a 3000 pengős Jókai irodalmi díjat Barabás Gyula írónak egy székelly tárgyú regényéért. Érdekes, hogy Barabás Gyula 15 évvel ezelőtt még favágó volt, majd később rikkancs lett Ardeal különböző városaiban. Díjnyertes regénye a Bolyaiakról szól és valószínűleg a „Donádi jegenyék” lesz a címe.

* Tarnóczy Lajos előadása Adyról. Az aradi reformátusok új lelkészét hívei már kiváló egyházi szónoknak tisztelik. Január 19-én a Kölcsey-Egyesület irodalmi délutánján a magyar költői irodalom finomizlésű ismerőjeként fog bemutatkozni Tarnóczy Lajos abban az előadásban, mellyel a költő halálának januári évfordulóján Ady Endre írói egyéniségét fogja méltatni. A Kölcsey-Egyesületnek ez a vasárnap délutánja is az eddigiekhez hasonló, változatosan érdekes műsorral fogja szórakoztatni az egyesület tagjait, akiknek szabad belépőjegyül az új január—júniust igazolvány szolgál.

* Hétfőn, Vízkereszt ünnepén három előadás lesz. Délután 3 és este 9 órakor a nagyszerű „Három ember a hóban” című operettújdonság kerül előadásra. Ennek a kitünő és mulattató operettnek a karácsonyi ünnepek alatt Aradon is felejthetetlen sikere volt. — Hétfőn délután 6 órakor Fodor László világlágere, az „Érettségi” van műsoron. Ennek a darabnak a nagyszerűségével, az előadásnak kitünőségével Timisoaran is alig tudott betelni a közönség. Minden „Érettségi” előadást táblás házak néztek végig és ha a szezon még tartott volna, legalább tíz telt házat eredményez. Az „Érettségi”-re 6 órakor is telt ház lesz.

* A héten még három premierje lesz a Magyar Színháznak. Kedden este Peti—Vértes zenés vigjátékújdonságának: a „Katz bácsi”-nak lesz a premierje míg csütörtökön este Meller Rózsi híres „Vallomás”-a kerül bemutatásra. A hét végére kerül egy kedves operettújdonság: a „Bécsi tavasz”, amelynek szerzője Komjáthy Károly.

* Sikerszám. A budapesti színházakban estéről-estére táblás ház tapsol az újdonságoknak. Mindeniütt siker van. A „Színházi Élet” e heti új számában lefotografálta minden újdonságnak azt a jelenetét, amely estéről-estére a legnagyobb sikert arat. Rengeteg érdekes cikk és gyönyörű képeken kívül háromfelvonásos szindarab, kottasláger, Rádióvilághíradó, 32 oldalas gyermekújság és kézimunkaív egészíti ki a „Színházi Élet” új számát, amelynek ára 20 lei.

Chaplin, az örök balek

A hetedik művészet koronázatlan királya befejezte új filmjét
Mióról szól az „Új idők“?

Newyorkból jelentik: Chaplin, aki időnként el szokott tűnni csendes magányába, ismét a film nagy eseményeinek „premier plan“-jába került, amióta köztudomású, hogy stúdiójában új filmjén dolgozik.

Az indiszkréciók egész sora kellett ahhoz, hogy nyilvánosságra kerüljön az új szenzáció és a kommentárok egész tömege van forgalomban a filmről, amely — Chaplin reméli — legfőbb műve.

Annyi fantasztikus híresztelés és cáfolat után ez végre az első cikk, amely hitelesen tárja fel ennek a rejtélyes embernek életét, működését és terveit. Charlie Chaplin, a hetedik művészet koronázatlan királya, végre kilépett visszavonultságából és új filmjén dolgozik.

Az ötödik

A „Nagyvárosi fények“ óta ez Chaplin ötödik produkciója s innen származott ideiglenes címe. A többi négy filmet sohasem játszották moziban. A forgalomban levő hírek szerint általános a vélemény, hogy Chaplin remekművet akar alkotni ezzel a filmjével. A megelőző négy film nem kapott kegyelmet Chaplintól, aki szigorúan alkalmazkodott stúdiójában könyörtelen kritikájához.

Chaplin új filmjéről már sokat írtak a világsajtóban. Indiszkréciók, bizalmas közlések és találgatások révén több cím ment át a köztudathoz. Némelyek szerint a film végleges címe: „Produkcio No. 5“. Mások szerint: „A tömeg“. Némelyek viszont azt állítják, hogy Chaplin új filmjét „Lázadás“ címmel mutatják be. Lényegében senki sem tudott semmi biztosat. „Lázadás“ nélkül törődünk bele, hogy egyik címkombináció sem helytálló. Végre teljes határozottsággal közölhetjük, hogy Chaplin új filmjének végleges címe: „Új idők“.

Módunkban áll röviden közölni Boris Sumialszkij, Szovjetország ismert filmembere előadása nyomán az „Új idők“ szcenáriumának vázlatát. Sumialszkij néhány héttel ezelőtt látogatást tett Chaplin műtermében és végignézte az „Új idők“ néhány részletének levetítését.

Az emberiség aranykora

A film a prosperitásnak abban a korszakában játszódik, amelyet a kapitalizmus regősei az emberiség aranykorának neveznek. Ime, itt látjuk egy nagy gyár igazgatójának irodáját. Az igazgató valóságos kisisten, kormányozza a gépek birodalmát, melyben a munkások ezrei dolgoznak megszokott posztjukon, mint leléncolt bűnösök.

Chaplin finoman kigunyolja filmjében a kapitalista racionalizálást. Az igazgató nem sokat törődik saját felesleges mozgásainak kiküszöbölésével és nem szivja a gyárpületeknek, ezeknek az óriási siroknak áporodott levegőjét, melyben a tőke rabszolgái minden erejüket felőrlik. Az igazgató úgy kormányozza birodalmát és ellenőrzi alkalmazottait, hogy el sem hagyja irodáját. Egy vásznon levetítve megjelenik és látható mindaz, ami a gyárban történik és hangszóró közvetít hozzá minden beszédet és minden zajt.

A gyár munkásai között van Chaplin is. Napról-napra, hétről-hétre, évről-évre ott áll a helyén és nem tesz egyebet, csak egy gépkatrészek ugyanazon a darabján megszorít egy csavart.

Ereje fogytán, Chaplin egy percre elhagyja a gépet. Olyan fáradt, hogy csavarhúzójával megcsavarja a munkafelügyelő orrát. Csavarnak nézi egy munkásnő szoknyájának gombjait is, amikor a leány lehajol, hogy felhuzza harisnyáját. A munkásnő elmenekül és Chaplin üldözi a gyár terméin át. Üldözés közben a gépek legveszedelmesebb alkatrészeiről lecsavarja a csavarokat és ezzel rövidzárlatot okoz.

Charlie hirtelen fenyegető hangot hall, amelyet állandóan ismételt a számtalan hangszóró és a vetítősáznakon megjelenik az igazgató felháborodott tekintete, amint helyére parancsolja Chaplint.

Az etetőgép

Az igazgató új gépet tanulmányoz, amely automatikusan megeteti a gyár összes munkásait, hogy ilyen módon kiküszöböljön minden idővesztést. Elhatározzák, hogy a gépet Chaplinen próbálják ki. A gép torkonragadja Chaplint és

egy adag levest önt a szájába. Chaplinnek rettenetes melege van. Következik a második fogás. A gép korán megáll és az ételt Chaplin nyakába önti. Chaplin rángatózik, mert a forró étel égeti. Most meg akarják javítani a gépet. Az egyik munkás közben két csavart a tányéron felejt. A gép ismét működni kezd és az étellel együtt Charlie szájába nyomja a csavarokat is. Chaplin ordít és hadakozik. Ismét meg akarják javítani a gépet, de az igazgató kijelenti, hogy a munkástáplálásnak ez a módja nem fizetődik ki. Így történik, hogy Chaplin meghiusítja a racionalizálást és nevetése úgy hangzik, mint gúny és vád.

Egy másik jelenetben látható, amint a gépek egyre fokozzák gyorsaságukat. Chaplin nem lát egyebet, csak csavarokat. Az ablakon kipillantva, meglát egy ócska autót, mely deszkákkal van megrakva. Kiugrik az ablakon és szalad az autó után, hogy kiszedje csavarjait. Elesik és ösztönszerűen a deszkák után kap és egy vörös rongyot szakít le az autóról.

Véletlenül szájukoló munkások vonulnak el

CHAPLIN

erre. A rendőrség üldözi a munkásokat és elfogja Chaplint. A rendőrök azt hiszik, hogy a vörös rongy kommunista jelvény.

Chaplin börtönbe kerül. A bűnözők világa jobb hozzá, mint a kapitalista racionalizálás rendszere...

A börtönben

Paulette Goddard egy szegény leányt játszik a filmben. A leány ellop egy koszu banánt és odaadja a gyermekeknek, akik ép olyan éhesek, mint ő. A rendőrség üldözi a leányt.

A börtönben az asztalnál Chaplin egyik szomszédjára különösen vigyáznak a börtönőrök, mert

A társadalom mostohagyermeké

Azt állítják, hogy Paulette Goddard jelenleg még anyjánál lakik Chaplin műterme közelében. Mások viszont azt mondják, hogy Goddard kissasszony játssza a háziasszony szerepét olyankor, amikor Chaplin vendégeket fogad. Lehetséges, hogy Chaplin irtózza attól, hogy magánélete a nagy nyilvánosság elé kerüljön, ittokban tartja házasságát.

A hír, hogy Charlie beszélő filmet készít, óriási meglepetést keltett Hollywoodban. „Egy olyan eseten csavargó számára, amilyen én vagyok a fiumeken, — mondta Chaplin — olyan hangot kellene teremteni, amelyet még soha senki sem hallott“.

Három év óta Chaplin semmit sem vesztett munkaelejéből. Gyűrött ruhában, borotvátlanul, műtermében bezárkózva, hajnaltól estig dolgozik. Ha valaki belép műtermébe, halkán beszél, mintha templomban volna.

Új filmjében, amely elejétől végig lázadó kiáltás az elgépesítés és a racionalizálás ellen. Chaplint nem érti meg a társadalom. A modern étellel való szembehelyezkedését anarchista tüntetésnek tekintik és bebörtönözik érte. A börtönben nagyon jól érzi magát és a cellaélet nyu-

kábítószercsempészek tartják. A rab a kábítószert beönti egy sótartóba. Chaplin a narkotikummal megszórja kenyerét és megeszi, mert azt hiszi, hogy a fehér por só.

A börtön másik részében lázadás tör ki. Chaplin, aki örjengeni kezd a narkotikum hatására, a lázadók közé rohan és közben rettenetes rugásokat osztogat a lázadók között. Erdemei elismerésül szabadlábra helyezik.

De odakünn válság van és nyomor. Chaplin hiába próbál visszajutni a börtönbe. Tolvajlásokra vetemedik, de ez sem használ. Közben találkozik Paulettel, épp akkor, amikor a rendőrök üldözik. Segítségére siet a lánynak és követi őt, amint elbujik a salátáskosárban. A rendőrség rajtuküt, de Paulette megszökik, Charlie letartóztatják. Végre! Chaplin boldog. De, sajnos, a rendőrség megállapítja, hogy ártatlan és szabadonbocsátja. Később Chaplin liftesfiúnak áll be.

Kiőr a háború és mindketten bevonulnak. A harc téren találkozik Chaplin Paulettel, aki ápolónő. De a lány hallani sem akar többé a nyomoruságos életről. Chaplin egyedül marad, ő az örök balek — éppúgy, mint a többi filmjében, ő az, akit mindig lová tesznek.

Chaplin szerelmei

Saját bevallása szerint Chaplinnek szüksége van arra, hogy mindig új arcokat lásson maga körül, hogy mindig új és új inspirációt merithessen.

Nem okult sem abból a perből, amelyet annak idején Lolita Grey indított ellene, nem használtak azok a fájdalmas csalódások sem, amelyek azok részéről a tiszta és gyengéd lányok részéről érték, akiket szeretett és sorozatosan feleségül vett. Chaplin életében ismét felragyogott az ifjuság fénye, egy 17 éves lány jelent meg a láthatáron: Paulette Goddard. Némelyek már Chaplinnének nevezik. Elvette-e csakugyan? Senki sem tudja. Bárhogy is legyen, egy nagy és új szerelem visszaadta Chaplinnek az önmagában való bizalmát és a munkát, amelyet ismét megkezdett.

Chaplin Kid Prom Spain görlesapatában feledezte fel fiatal partnernőjét.

Újabb boldogság ennek az embernek az életében, aki ezt mondta: „Chaplin vagyok, komikus alak, aki megneveteti az egész világot. Ez az erőm. A tragédia valóban nagy dolog, de nem az én ügyem. Nem haladok azokon az ösvényeken, melyeken Sophokles és Racine jártak. Az én tehetségem: adagolni és dörzölni a sorscsapásokat, mégpedig úgy, hogy a keserűség, amellyel tele vagyok, a nézők számára vidámság legyen, szomorúságom mosolyt fakasszon másoknál és ne vegyék észre, hogy a nevetés, amely mozdulataim nyomán támad, az emberiség örök szenvedésének reflexe.“

galma jobban esik neki, mint a börtön falain túl a küzdelem a gépekkel és a gépek ellen. A társadalommal való konfliktusát egy másik dráma fokozza: a társadalom mostohagyermeké — mostohagyermek a szerelemben is.

Végül még egy szót Chaplinről.

Evek óta harcol a beszélő film ellen. Sokan felvetették a kérdést, vajjon miért nem akar dolgozni ezen az új területen a film nagy művésze. Chaplinnek több elmélete van, melyekben kifejti, hogy szerinte miért jelenti a mozi halálát a beszélő film.

Az igazi magyarázat azonban nem ez. Chaplin csak angolnyelvű beszélő filmeket adhatna ki. Viszont azt akarja, hogy filmjeit a világ minden mozijában játsszák. A szinkronizálás nem segít, hanem ront és Chaplin ragaszkodik ahhoz, hogy akár hangosan, akár némán, mindenki megértse őt.

J. T. H.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Az Aradi Közlöny rejtvényderbyje

Az Aradi Közlöny páratlan sikerű „Rejtvényderby“-jének harmadik fordulójához érkezünk. — Az érdeklődés fokozódását mutatja az a tény, hogy az első forduló többszáz megfejtőhöz a második fordulóban startolva, újabbak csatlakoztak és nem hiába, mert a hátralevő hat fordulóban könnyen behozható az a hátrány, amit az első forduló megfejtéseinek be nem küldése jelentett és a II. forduló megfejtéseit még január 7-ig elfogadjuk.

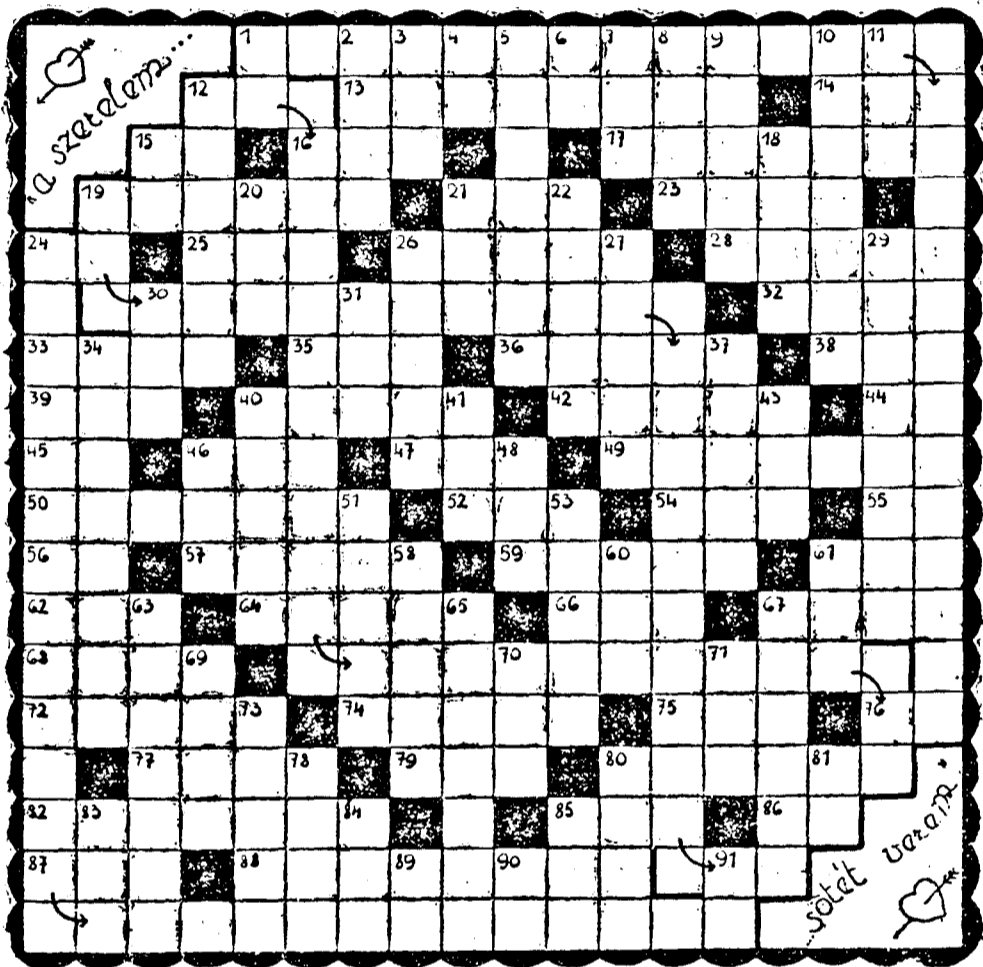
A derbyn minden olvasónk részt vehet, ha megfejtéseit, a hetenkint megjelölt határidőn belül, a mellékelt pályázati szelvényt kitöltve beküldi. — Szelvénytőlküli megfejtéseket nem fogadunk el, s egy szelvényre csak egy megfejtő pályázhat. — A pályázatot tartalmazó borítékra kérjük „Rejtvényderby” szót ráírni.

A III. forduló megfejtéseinek beküldési határideje 1936. január 11 este 6 óra.
A II. forduló helyes megfejtéseit január 8-iki számunkban közöljük.

KERESZTREJTVENY

Megfejtése 20 pont.

Megfejtésül beküldendő: vissz. 12, függ. 24, függ. 19 és a vissz. 1 sorok.

Vízszintes sorok: 1. Lásd a függ. 19-et. — 12. Egy mondás első fele, folytatása a függ. 24 Kisfaludy Károly ebben a tréfiás mondásában a szerelem egy ismert betegséghez hasonlítja. A betegségben előbb a hideg rázza a beteget, azután jön rá a forróság: a szerelemben fordított a sorrend — a mondás szerint — 13. Iparag. — 14. Kar — németül — 15. Lékvár. — 16. Tesz. — 17. Szövetséges és társult hatalmak — 19. Kicsit sir, kicsit fél. — 21. Ilyen kapcsolással fűzünk össze több egymáshoz tartozó papírlapot. — 23. Nem nálam, nálad sem. — 24. Mutatószó. — 25. Gyakori magyar vezetéknev. — 26. Tizenkettő egy tucat — 28. El . . . (elkényeztet) — 32. A legmagasabb angol rang a walesi herceg után. — 33. Keleti-tengeri sziget — 35. Magyar közlekedési vállalat. — 36. A Szajna mellékfolyója, a világháborúban véres csaták színhelye — 38. Ritka — németül — 39. Szent — röv. — 40. A törpepálma szárított leveleiből készített kárpis anyag, gyengébb minőségű matracot töltenek vele. — 42. . . Sisters, híres magyar származású párisi táncosnők. — 44. Ellentétes kötőszó — 45. Kezesben van. — 46. Számok előtt álló idegen rövidítés. — 47. Vizinövény. — 49. Idősebb lánytestvérem — 50. Aki magáról ír. — 52. Verskellék (a modernnek szerint nem lényeges.) — 54. „Mentsétek meg lelkeinket“ angol, közismert rövidítése Bajbajutott hajók kérnek ezzel a három betűvel segítséget — 55. M. T. — 56. Kereskedelmi rövidítés. — 57. Francia festő (1686—1755) — 59. A kisoroszok anyagati törzse. — 61. Brassói-része. — 62. Vissza: kül — ellentéte. — 64. Zokogás (ék-hiba.) — 66. Rejt — 67. Olasz város, ferde tornváról híres — 68. Lendület — közhasználatu idegen szóval. — 72. Volt angol külügyminiszter. — 74. Csaknem leront — 75. Angol névelő. — 76. Ilyen lap is van. — 77. Harte északamerikai író másik neve — 79. Fiu — angolul — 80. Klasszikus számár — 82. Magyarosan írt, német eredetű, gyakori

vezetéknev. A „béke“ és „ember“-nek megfelelő német szavakból tették össze. — 85. Szellem: munkás. — 86. Gentleman. — 87. O. A. N — 88. Rendellenesség — latin eredetű, közkeletű szóval.
Függőleges sorok: 1. Kodály Zoltán, híres magyar zeneszerző monogramja. — 2. Roag. — 3. Erkeléje — 4. Vissza: kerti munkát végez — 5. Már bemutatják nekem. — 6. Kettő — idegen szóösszetételekben. — 7. A keserűség jelképe — 8. Férfi — németül. — 9. Papírra vetették. — 10. Bengáliai város — 11. Pusztit — 12. Szeget ver be. — 15. A jó étel jó — 18. Árusit — 19. Corneille híres mondása a szerelemről, folytatása a vissz. 1. Ebben a mondásban arról van szó, hogy a szerelem nem néz kor-és rangkülönbséget, de ha ilyen fenn áll, akkor azt a szerelem ereje kiegyenlíti — 20. Férfi-név. — 21. Gyom. — 22. Csak te. — 24. A 12. vízszintes sor folytatása — 26. Angol utazó és a róla elnevezett kanadai szoros neve — 27. Nagy angol költő — 29. Attikai herosz, aki elárulta a Theseus által elrabolt Heléna hollétét. — 30. Keretben van — 31. Még — ellentéte — 34. A pap be . . . az új templomot. — 37. Elvesz. — 40. Eretnék, kit tanáért máglyán égettek el — követői az arianusok. — 41. A holló hangja (vagy: hasonon ellentéte) — 43. Angol helyeslés (ék-hiba) — 46. Uj — idegen szóösszetételekben. — 48. Zokog — 51. Meg . . . megsértődik, megharagszik. — 53. A világháborúban meghalt híres magyar sportember. — 58. Angol sakk-nagymester — 60. Tanult vagy tapasztalt. — 61. Ó — németül, nőneműen. — 63. Kisdud — olaszul. — 65. Másért tartja a hátát (fonetikusan). — 67. Teljes ülés — 69. Észak — németül. — 70. Haza — 71. G H I — 73. . . hanem ez — 78. Láta a dolgozat. — 80. Marosmenti város. — 81. Bibliái város. — 83. Ritka — idegen nyelven. — 84. Notturmo része. — 85. Azonos magánhangzók — 89. Mákosban van. — 90. L. H — 91. Menny (ék-hiba.)

BETŰREJTVENYEK

Megfejtésük: 2—2 pont.

1. **Bükkbenő**

2. **Neked adom ezt a csukát**

3. **LILIAM**
1936. január 5.
1936. január 5.
1936. január 5.
1936. január 5.

Az ARADI KÖZLÖNY REJTVENYDERBYJE

III. forduló

Megfejtő neve: — — — — —

Pontos lakcíme: — — — — —

Éjféli kérdés

Megfejtése: 5 pont.

Barna ur átutazóban van Bucurestiben és jelenleg sehol nincs állandó lakása. Egy fontos iratot őriz magánál, amit biztonságba szeretne helyezni, Semmiesetre sem akarja, hogy az okmány nála legyen ott, ahova rövidesen elutazik. Letenné a ruhatárba, de még azt sem akarja, hogy a ruhatári cédula esetleg árulója legyen. Bucurestiben egyáltalán nincs semmiféle ismerőse. Viszont két hét múlva újra Bucurestiben lesz és akkor nyugodtan magához szeretné venni az iratot.

Mindehhez, mint súlyosbító körülmény járul, hogy éjjel ieltizenkettő van és 12 órakor tovább kell utaznia. Jelenleg a Gara de Nord pályaudvar előtt tőpreng.

Hogyan oldja meg Barna ur ezt a kényes helyzetet?

Feleljen!

Megfejtése: 3 pont.

1. Ki írta a „Holló“-t?
2. Ki volt Inachos király leánya, akibe Zeus beleszeretett?
3. Kinek a műve a velencei Goldoni-szobor?
4. Minek a fővárosa Sitka?
5. Kinek az operája a „Nagyidai cigányok“?
6. Ki írta a „Jean Cristophe“-ot?
7. A levegőben levő hasznos rész?

A kérdésekre kapott helyes válaszok kezdőbetűi, felülről-lefelé, híres felfedező nevét adják, megfejtésül e név küldendő bc.

4. **G É FOLD**

5. **nyesb**

6. **666666' X**

7. **[Empty box]**

8. **[Empty box with + sign]**

**A REJTVÉNYDERBY GAZDAG NYEREMÉNYEI
A KÖVETKEZŐK:**

Egy komplett 6 személyes modern kerámia kávé-készlet Fischer M. üveg- és porcellánáruházból.
Egy üveg finom likőr a ZWACK likörgyár Arad ajándéka.
Egy komplett 6 személyes színes üveg tészta-service Fischer M. üveg- és porcellánáruházból.
Egy komplett 6 személyes színes dulcsása-service Fischer M. üveg- és porcellánáruházból.
Egy komplett 6 személyes színes, modern kőrös-service Fischer M. üveg- és porcellánáruházból.
Egy alabástrom íróasztalkészlet Fischer M. üveg- és porcellánáruházból.
Egy dászdoboz finom csokoládébombon Wild Ferronc bonboneriából, Minorita-palota.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
Egy téglény finom arcápoló krém Pilsné kozmetikai szalonjából, Blv. Reg. Maria 17.
Egy modern éjjeliszekrény-lámpa Govits Ferenc csillárgyárából, Blv. Reg. Ferdinand 11.
5 liter finom vörös ó-bor Pauu fűszer- és csemegekereskedésből (városházával szemben).
Egy nagydoboz finom csokoládébombon Benz bonboneriából, Fischer Eliz-palota.
Egy pár művészi kivitelű ezüst kézelőgmb Hartmann Kálmán ékszerésztől.
Egy aranytöltött „Cultura” papír és könyvkereskedésből, Fehér Kereszt épület.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
1 pár legfinomabb nyilas női selyemharisnya Lusztig és Berger kötött-szövött divatáruházból.
Egy modern éjjeliszekrény-lámpa Matuz András lapművésztől, Blv. Reg. Maria 13.
Egy üveg Molnár-Moser kölnivíz Háyer parfümeriából, Str. Alexandri 1.
1 liter szilvórum vagy törköly Pauu fűszer- és csemegekereskedésből (városházával szemben).
Egy doboz arcápoló puder Pilsné kozmetikai szalonjából, Blv. Reg. Maria 17.
Egy cserép gyönyörű virág Well Alajos virágüzletéből (Neuman-palota).
Egy selyemnyakkendő Goldstein Lajos divatáruházból, Str. Bratlanu.
Egy flacon Cote d'Azur vagy Mon Amour kölnivíz D'Or illatszertárból, Str. Eminescu 10.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
Egy divatos selyemnyakcsál Bakács fehérnemű- és kézmunkaszalonjából, Str. Bratlanu.
Egy doboz finom csokoládé Schrod-bonboneriából, Blv. Reg. Ferdinand 11.
Egy finom fűzényakkendő „Modern” divatáruházból, Blv. Reg. Maria.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
Egy kozmetikai kezelés Pilsné kozmetikai szalonjából, Blv. Reg. Maria 17.
Egy pyjamára való flanel Welsz Sándor divatáruházból, Str. Bratlanu.
Egy pár női selyemharisnya Bársony kötött-szövött divatáruházból.
3 drb. finom női zsebkendő Ruttkay és Botye fehérneműáruházból.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
Egy legfinomabb crepdechine divatnyakkendő Szűcs „Solló” divatáruházból, Blv. Reg. Rerdiad.
Egy doboz finom csokoládébombon „Anni” bonboneriából, a Lutheránus templommal szemben.
Egy cserép gyönyörű virág Schramm Mária virágüzletéből (Csanádi Takarékpénztár palota).
Egy üveg kölnivíz „Elite” parfümeriából, Fischer Eliz-palota.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
1 pár női harisnya Bársony kötött-szövött divatáruházból.
3 drb. női divat-zsebkendő Szmutny Pál divatáruházból, Str. Metianu 2-4.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
Egy berletjegy Jáger Tivadár lodrészánál, Blv. Reg. Ferdinand.
1 pár férfizokni Bársony kötött-szövött divatáruházból.
Egy zseblámpa „Dura” elemmel Varga Testvérek elektrotechnikai üzletéből, Str. Alexandri 1.
Egy modern üveg hamutartó Hajek üveg- és porcellánáruházból, Piata Avram lancu.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
Egy pár gyapjú női keztyű Strasser divatáruházból, városházával szemben.
Egy carton „Cordon” szappan Áron Emil, Mercedes parfümeriából, Lutheránus templommal szemben.
Egy ondulálás, manicure és kozmetikai kezelés az „Elite” szalonban, Str. Marasesti 1.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
1 pár férfizokni Bársony kötött-szövött divatáruházból.
50 drb. névjegy Leikovits papír- és könyvkereskedésből (Neuman-palota).
Egy szép, modern fotoalbum Fotocentral fénykép-cikkek áruházból, Str. Eminescu.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
3 drb. pohártörő Szmutny Pál divatáruházból, Str. Metianu 2-4.
Az Aradi Közlöny egy havi előfizetése.
Egy „Weekend” alumínium pohár Breuer vaske- reskedésből (Piata Avram lancu, Uránia mellett).
1 drb. férfi zoknitartó Bársony kötött-szövött divatáruházból.
6 drb. fényképes levelezőlap Sándor Jenő fénykép-észeti szalon, a lutheránus templom mellett.
Egy férfi vagy női hajvágás, Vida Lajos urifod- rászánál, Str. Berthot 1, Színház-épület.
Négyezer egy-egy kötet modern regény.

SPORT KÖZLÖNY

Kisorsolták a magyar nemzeti bajnokság tavaszi fordulóját

A magyar nemzeti bajnokság intézőbizottsága kisorsolta a bajnokság tavaszi fordulóját. A hivatalos tavaszi forduló február másodikán kezdődik. Az őszi elmaradt bajnoki forduló január 26-án, az ugyancsak őszi elmaradt Ujpest-Attila-meccset január 19-én játsszák le. Az őszi utolsó forduló mérkőzése a következők: Kispeszt-Hungária, Ferencváros-Bocskai, Budai-Budafok, SBTC-Ujpest, Phöbus-Szeged, Törekvés-III. Kerület.
A tavaszi forduló sorsolása a következő:
Február 2.: Budafok-Kispeszt, Ujpest-Hungária, Szeged-Soroksár, Ferencváros-SBTC, III. Kerület-Phöbus, Bocskai-Attila, Budai-Törekvés.
Február 9.: Törekvés-Soroksár, Hungária-Szeged, Kispeszt-Ujpest, Attila-Budafok, Phöbus-Bocskai, SBTC-III. Kerület, Budai-Ferencváros.
Február 16.: Szeged-Kispeszt, Soroksár-Hungária, III. ker.-Budai, Bocskai-SBTC, Budafok-Phöbus, Ujpest-Attila, Ferencváros-Törekvés.
Február 23.: Törekvés-Hungária, Kispeszt

-Soroksár, Attila-Szeged, Phöbus-Ujpest, SBTC-Budafok, Budai-Bocskai, Ferencváros-III. Kerület.
Március 1.: Hungária-Kispeszt, Bocskai-Ferencváros, Budafok-Budai, Ujpest-SBTC, Szeged-Phöbus, Soroksár-Attila, III. Kerület-Törekvés.
Március 8.: Törekvés-Kispeszt, Attila-Hungária, Phöbus-Soroksár, SBTC-Szeged, Budai-Ujpest, Ferencváros-Budafok, III. Kerület-Bocskai.
Március 23.: Budafok-III. Kerület, Ujpest-Ferencváros, Szeged-Budai, Soroksár-SBTC, Hungária-Phöbus, Kispeszt-Attila, Bocskai-Törekvés.
Március 29.: Phöbus-Kispeszt, SBTC-Hungária, Budai-Soroksár, Ferencváros-Szeged, III. Kerület-Ujpest, Bocskai-Budafok, Attila-Törekvés.
Április 19.: Törekvés-Budafok, Ujpest-Bocskai, Szeged-III. Kerület, Soroksár-Ferencváros, Hungária-Budai, Kispeszt-SBTC, Attila-Phöbus.
Április 26.: Budai-Kispeszt, Ferencváros-Hungária, III. Kerület-Soroksár, Bocskai-Szeged, Budafok-Ujpest, Attila-Phöbus, Kispeszt-SBTC.
Május 17.: Törekvés-Ujpest, Szeged-Budafok, Soroksár-Bocskai, Hungária-III. Kerület, Kispeszt-Ferencváros, Attila-Budai, Phöbus-SBTC.
Május 24.: III. Kerület-Kispeszt, Bocskai-Hungária, Budafok-Soroksár, Ujpest-Szeged, Budai-Phöbus, Ferencváros-Attila, SBTC-Törekvés.
Június 7.: Törekvés-Szeged, Soroksár-Ujpest, Hungária-Budafok, Kispeszt-Bocskai, Attila-III. Kerület, Phöbus-Ferencváros, SBTC-Budai.

Hétfőn délután mérkőzik a CAO Aradon a Gloriával

Hosszas tárgyalások után, végre mégis csak meg lesz az eredetileg újévre, majd később vasárnapra tervezett CAO-Gloria mérkőzés — azonban hétfőn, Vízkereszt napján. A CAO ugyanis vasárnap az ILSA-t látja vendégül és így hétfőn jön csak Aradra, hogy a Gloria ellen a küzdelmet felvegye. A mérkőzés fél 3 órakor kezdődik a Gloria-pályán és a meccset Pálfi Gyula vezeti.

Előkészületek a ping-pong-világ-bajnokságokra

A közeljövőben kerül lebonyolításra Prágában az asztali-tenisz világ bajnoki verseny, amelyre már megkezdődött az előkészület. Az alábbiakban három állam versenyzőinek komoly készülődéséről számolunk be:
Ausztria: Az osztrák asztali-tenisz-szövetség nagyban készül a prágai világ bajnokságra. Márkus edző vezetésével tornagyorlatokat végeztek a látékosok. A továbbiakban úgy tervezi az osztrák szövetség, hogy a jövő ifjúságát állítja szembe a világ bajnokságra készülőkkel.
Anglia: Az angol versenyzők is szorgalmasak. A versenyzőket előkészítő edzésre

**Modern könyvkötés
Üzleti könyvek
Raszterek
Dobozok**
olcsón, gyorsan és pontosan készülnek
DAVIDOVITS könyv-
kötészet
és vonalozó intézetében Arad,
Bulv. Reg. Maria 24. (Herman-udvar)

gyűjtik egybe. Az angol bajnokságokon egyébként 7-8 ezer nézőre számítanak. És biztos, hogy 10 külföldi versenyző áll start-hoz, köztük a magyar Szabados, Barna és Bellák is. Az angol bajnokságok február 8-án kezdődnek.

Amerika: A szövetség elhatározta, hogy már január első felében nemzetközi mérkőzéseken foglalkoztatja majd világ bajnoki je-lőltjeit. Felhasználták a magyar világ bajnok Glanz Sándor ott tartózkodását és megkérték az edzés vezetésére.

Földmivescsaládok bevándorlása

Kanadába

ismét megnyílt, tekintet nélkül a nyelvre.

Minden közelebbi felvilágosítás:
Hamburg-Amerika Linie S. A. R.
képviselő: 461

KUNSTLER

Vizum- és Utazási Iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24. — Telefon 86.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, JANUÁR 5.

Bucuresti, 11.50: Egyházi zene gramofonon, 12.10: Énekkar, 1.30: Wagner-művek gramofonon, 2.30: Gramofon, 5: Gazdáknak, 6: Rádiózenekar, 7: Felolvasás, 7.15: Rádiózenekar, 8.15: Felolvasás, 8.35: Operaközvetítés, 12: Éjszakai hangverseny gramofonlemezekben. — Budapest I, 10.30: Hírek, 11—11.55: Református istentisztelet, 12—1.15: Róm, kath. istentisztelet, 1.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar, 2.45: Hanglemezek, 4: Földművelésügyi rádióelőadásorozat, 4.50: Szalonzene, 5.30: Közművelődési előadásorozat, 6: Újabb francia zene, 7.15: Moly Tamás elbeszélése, 7.45: Cigányzenekar, 8.40: A nagyszombati magyar egyetem, 9.10: Operettársulatok, 10.40: Hírek, 11: Jazz-zenekar, 12: Cigányzenekar, Éjtel 1.05: Hírek, — Budapest II, 4—4.45: Szalonzene, 7.20—7.40: Cigányzenekar, 8—8.25: Kárpáti Aurél elbeszélése, — Bécs, 9: Ébresztő, 9.10: Torna, 9.45: Gramofon, 12.45: Zenekari hangverseny, 1.55: Szórakoztató zene, 4.40: Kamarazene, 6.50: Szórakoztató zene, 9: „Bécsi asszonyok“, 11.20: M. Hir Sári Liszt-műveket zongorázik, 12.15: Rádiónégyes, 1—2: Cigányzene, Belgrád, 12.20: Gramofon, 1: Rádiózenekar, 2.15: Dalok, 5: Operaközvetítés, 7.30: Milán Dimitrijevic hegedű, 8: Gramofon, 9.40: Rádiózenekar, 11.20: Éttermi zene, 11.50: Tánclemezek, — Berlin, 7.10: Torna, 9.20: Könnyű zene, 10.30: Orgonaszámok, 11: Könnyű zene, 12.30: Szimfonikus lemezek, 1: Déli hangverseny, 3.15: Tarka zene, 9: Szórakoztató zene, 10: Hangverseny Lipcseből, 11.30: München, 1—2: Szórakoztató zene, — Lipcse, 11: Énekkar, 1: Déli zene, 4: Leányok énekének, 7: Könnyű zene, 10: Georg Schumann saját műveit vezényli, 11: Hírek, — Milano, 12: Istentisztelet, 1.30: Róma, 2.10: Róma, 5: Gramofon, 5.30: Róma, 9.35: Operettközvetítés.

HÉTFŐ, JANUÁR 6.

Bucuresti, 12.35: Gramofon, 1.30: Gramofon, 2.30: Gramofon, 6.15: Rádiózenekar, 7.15: Rádiózenekar, 8.15: Gramofonkabaré, 9.30: Kamarazene, 10: Könyvlecke, 10.10: Georges Stefanovici énekel, 10.45: Éttermi zene, 11.55: Hírek, 12: Éttermi zene, — Budapest I, 10.30: Hírek, 11—12.10: Róm, kath. istentisztelet, 1.20: Időjelzés, 1.30: Cigányzenekar, 2.45: Rádiókrónika, 3: Szalonzene, 4.15: Hársányi Gizi mesél, 4.45: Kamarazene, 5.45: A modern katolikus költészet, 6.15: Magyar olimpiai csapat—EKE (Bécs) jégkorongmérkőzése, 6.50: A Mücsarnok harmas jubileuma, 7.20: Hanglemezek, 8.30: Sporteredmények, 8.40: Liszt Ferenc, 10.40: Hírek, sporteredmények, 11: Hangverseny, 12.20: Cigányzenekar, Budapest II, 5—5.25: Sztróky Kálmán előadása, 8—8.25: Goldoni és a rögtönzéses komédia, 8.30: Szalonzene, 9.40—10: Hírek, 10.05—11: Jazz-zenekar, — Bécs, 9.15: Torna, 9.35: Keleti melódiák, gramf., 11.50: Orgonaszámok, 12.45: Szimf. hangverseny, 2: Szórakoztató zene, 4.15: Kamarazene, 6.10: Könnyű zene, 8.10: Sven Hedinn előadása, 8.30: Rádiózenekar, 10: Wagner-est, 11.25: Parasztebcsület, Mascagni operája, 12.40: Bécsi melódiák, — Belgrád, 12: Gramofon, 1: Rádiózenekar, 5.40: Gramofon, 7.15: Énekkar, 8: Hírek, 8.50: Hangjáték, 10.10: Énekkar, — Deutschlandsender, 7.30: Szórakoztató zene, 1: Déli zene, 3: Könnyű zene, 7: Hilde Sander zongorázik, 9.10: Zenekari hangverseny, 11.30: Brahms-éneknégyesek, 12—1: Lutter-tánczenekar, — Milano, 1.30: Gramofon, 2.20: Szórakoztató zene,

6.15: Tánczene, 9.30: Zenekari hangverseny, — Pozsony, 9.30: Mélyhegedűszámok, 10: Kath. Istentisztelet, 2.45: Gramofon, 6.25: Szalonzene, 6.55: Magyar közvetítés, 7.45: Citeratrió, 10.15: Magyar hírek, 11.30: Cigányzene.

KEDD, JANUÁR 7.

Bucuresti, 12.35: Marcu-zenekar, 1.30: Marcu-zenekar, 2.30: Marcu-zenekar, 6.15: Gramofon, 7.15: Gramofon, 8.15: T. Sibiceanu zongorázik, 8.35: Maxim Vasiliu énekel, 9.20: Szimfonikus hangverseny, 10.45: A szimf. hangverseny folytatása, 11.45: Hírek külföldre, — Budapest I, 7.45: Torna, Utána hanglemezek, 11: Hírek, 11.20: Felolvasás, 11.45: Divattudósítás, 1: Déli harangszó, 1.05—2.30: Szimfonikus zenekar, Közben kb. 2.15: Időjelzés, 2.40—3.20: Polonyi Elemér zongorázik, 3.40: Hírek, 5.10: Asszonyok tanácsadója, 5.45: Hírek, 6: Id. és Ifj. Eitler István fuvola- és piccolokettőse, 6.30: Schöpflin Aladár előadása, 6.50: Jazz-zenekar, 7.55: Szilágyi László dr. előadása, 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése, „A végzet hatalma“, Zenéjét szerezte Verdi, 9.55: Hírek, 11.05: Hírek, időjárásjelentés, 11.55: Cigányzenekar, — Budapest II, 7—7.25: Mezőgazdasági félóra, 7.30—7.55: Francia nyelvoktatás, 8.35—9.30: Hanglemezek, 9.35—9.55: Hírek, 10—11: Szalonzene, — Bécs, 8.25: Gramofon, 12.30: Olasz lecke, 1: Operalemezek, 2.10: Glazunov-művek gramofonon, 3: Richard Mayr (basszus) lemezek, 4.40: Asszonyoknak, 5.05: Szimfonikus lemezek, 6.25: Hangverseny, 9.10: Részletek Ujj Béla operettjeiből, 9.35: Slágerrevü II. rész. (1925—1929), 11.10: Bittner-dalok, Utána: Geiger-jazz, — Belgrád, 12.20: Gramofon, 1: Rádiózenekar, 5: Könnyű zene, 5.45: Dalok, 7: Tánczene, 8.50: Népies est, 11: Hírek, 11.20: Éttermi zene, Utána: Tánclemezek, — Lipcse, 9: Torna, 9.30: Szórakoztató zene, 1: Déli hangverseny Drezdából, 5.20: Zongora- és énekszámok, 7: Szórakoztató zene nagyoknak és kicsiknek, 8: Mandolin- és harmonikazenekar, 9.10: Tarka est.

INGATLAN.

Színház közelében

szilárd emeletes ház nagy üzlethelyiséggel, 3 összkomfortos lakással, 1 millió 650.000 leiert.

Aszfaltozott uccában régi erős emeletes ház 2x3 szobás, fürdőszobás és 12 kisebb lakással, 100.000 lei évi jövedelemmel, 850.000 leiert

Főtérre nyíló uccában teljesen alapíncézett emeletes ház üzletekkel, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 1 millió 750 000 leiert

Három uccára nyíló sarokház 1x3 és 3x1 szobás lakással, nagy beépíthető uccafronttal, 300 000 leiert.

Kövezett uccában magasföldszintes ház 1x2 szobás és 4 kis lakással, iparműhellyel, vízvezetékkel, 30 000 lei bank tétellel, 220.000 leiert eladó.

Lőrincz ingatlan-iroda

Arad, Str. Eminescu 8. sz. 153

KIS BÉRHÁZAT keresek megvételre. Cimeket árral és leirással a fiókiadóhiva-alta. 160

Belvárosi bérház

10% hozam Lei 750 ezer, emeletes adómentes 3 lakásos ház 900 ezer Lei és vasút közelében erős ház 5000 Lei havli hozammal 500 ezer Leiért eladó. Bővebbet: ELEMÉR, Str. Bratianu 5. 174

Modern 4 szobás

hallos, egészen új villa eladó.

Kizárólagos megbízott: Schnauer Jánosné bizományi üzlete és ingatlanforgalmi irodája, Str. Bratianu 8. I. em. 173

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán 20 lei.** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef. : 151

LEVELEZÉS.

„Kellemes meglepetés“. Leveléket megkaptuk. Ma, vasárnap pont 5 órakor ugyanazon a helyen várunk: Ott legyenek!

CSINOS, lehetőleg független hölgy bárátságát keresi jómérvű, különleges elfoglaltsággal bíró fiatalember. Leveleket „Moderna life“ jellegre kiadókba kérek. 165

ALKALMAZÁS.

MINDENES szobaleányt keresek jó bizonyítvánnyal azonnalra vagy január 15-re. Str. Eminescu 45. 139

ROMAN-NEMET kisasszonyt 8 éves fiúhoz délutánra azonnal felveszek, Weisz Jenő, Neumac-palota. 150

SEGÉDÉT keresek cipő- és uridivat-szakmában román nyelvismerettel. Kardos Jenő, Baia-Mare. 155

MAGYAR-NEMET levelezői állást, vagy más irodai munkát keresek. Cim a kiadóban. 157

Autorizált könyvelőt

önálló német levelezőt fél napi elfoglaltságra keresünk, ugyanott megfelelő irodai gyakorlattal komoly munkakerő: acceptálunk. Ajánlat „Sajátkezü“ jellegre.

Jól főző mindenest január 15-re felvételt. Cim: Iosif Vulcan 3. I.

Keresek miniszteri engedéllyel működő jómérvű táncsoport részére egy magistermetű fiatal leányt partnernőnek, lehet kezdő is. Sürgős jelentkezés!

Székely művész-ügynökség, Hotel-Central. 167

OKTATÁS.

Gyenge tanulókat lelkiismeretesen előkészítünk, bentlakókat felvesszünk: Leányinternátus, Iosif Vulcan 4. 145

LAKÁS.

Modern kétszoba, fürdőszoba, előszoba, konyhas lakás február 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 138

Modern magánház orvosnak, ügyvédnek, vállalatnak kiválóan alkalmas, nagy kerttel kiadó 151

1936. május 1-re. Str. Mărășești 21. sz. alatt Ertekezhető: B. Reg. Ferdinand 22. sz. a. a háztulajdonosnál.

2 és 3 szobás, erkélyes modern lakás és egy üzlethelyiség kiadó. Str. Eminescu 30. 140

KERÉSEK butorozott szobát, lehet külvárosban is, vendéglő közelében. Cimet a fiókiadóba kérek, 161

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás, cserépkályhás uccai modern lakás kiadó. Str. Scăevola 14. 176

Felöltőt, ruhát és kosztümöt tökéletesen fest, tisztít 163

HATSCHERK

ingatlanforgalmi irodája Arad, Bul. Carol 46. (Lakás ugyanott) a Banca Nationala és Ipartestület között.

Előnyös ajánlatai: 152

1. Központoz közel emeletes masszív bérház, 8 bérleménnyel, fürdőszobákkal, 10% jövedelemmel, 1.600.000.

2. Belvárosban emeletes, masszív, jókarbani, 7 bérleménnyel, fürdőszobákkal esslingeni redőnyökkel, 1.050.000

3 Bulev. Regele Ferdinand folytatásában alapíncézett masszív, jókarbani bérház nagy uccai fronttal, 12% jövedelemmel, áron alul, 500 000

4 Szerb palotához közel 7 lakásos bérház 1x3, 2x2, 4x1 szobás, részben alapíncézve, vízvezeték, 50.000 hozammal, 420.000.

5. Piata A. Iancuhoz közel 4 lakásos bérház 5 bérleménnyel, nagy udvarral, vízvezeték beköthető, 190.000.

6. Parneveban, a Calea Sagunahoz közel 5 lakásos bérház jó jövedelemmel, 180 000

A város minden részében, minden árfokozatban, a legkülönbözőbb igényeknek megfelelő ingatlanok fentiekén kívül

VÉTFI ÉS ELADÁS

KERÉSEK egy szép díó- vagy rózsahálószobát. Értesítést kérek: Str. Ghiba Birta 2. 159

2½x3½ metres nagyon szép hazai perzsa-szőnyeg eladó. Str. Horia 9., földszint. 166

Fürdőkátyha és kád, használt, de teljesen jó állapotban lévő, megvételre kerestetik. Ajánlat a kiadóba. 169

Háló, ebédlő- és egyéb bútorok

jutányosan beszereshetők
Molnár butorgyárból
Str. A. Gavra 22. 6553

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG berendezéssel és áruval azonnal eladó. Cim a kiadóban. 161

ÜZLET és HAZ banati nagyközösgben, prima helyen, családi okok miatt eladó. Érdeklődni: Dr. Weisz, Ghiba Birta 40. 120

VAJDA és CZÉGKA posztóárukereskedés üzlethelyisége, Str. Eminescu 15. március 1-re kiadó, esetleg átalakítva két kisebb helyiséggé. Bővebbe: ugyanott a sörraktárban. 154

BEVEZETIETT okorka-üzlet, családi okok miatt átadó. Cim a kiadóban. 150

Félmillió lei tőkével betársulnék életképes ipari vagy kereskedelmi vállalatba. Lehet bármilyen szakma. Szükség esetén nagyobb tőke is rendelkezésre áll. Ajánlatokat „Rentabilis“ jellegre a fiókiadóba kérek. 177

KÜLÖNFELFK.

BERAKTÁROZASI raktárban, Moise Măcoara 9—11 olcsón beraktározható egész berendezések Előleg is kapható. Eladó rövid, fekete zongora, rézagyó, hár tálaló és asztalok. 90

HOSZPODAR

Arad, Str. Stroiescu 13. Üzlet: Str. Eminescu. 3